

FUTURIBLERNE

– tidsskrift om samfundsforhold

August 2016, Årgang 44. nr. 3-4 • Udgivet af Selskabet for Fremtidsforskning • info@fremtidsforskning.dk

Edmund Burke (1729 - 1797)

Temannummer om en 100-årig jubilar:

Konservatismens

FREMTID

i Danmark

ISSN 0105-3981

Fremtider kan ikke beregnes. Fremtider kan kun vælges.

Redaktionelt forord

Tæt på spærregrænsen. Katastrofevalg. Nedsmeltning. De retoriske floskler lever i bedste velgående. Pauvre valgresultater som dem det Det konservative Folkeparti opnåede ved seneste folketingsvalg, og de meningsmålinger der siden da har været publiceret, ligger dog ikke fjernt fra hvad partiet oplevede i de tumultariske 70'ere. Et årti senere var al snak forstummet, for partiet var gået fra 10 til 42 mandater og statsministeren hed Poul Schlüter. Det Radikale Venstre har såmænd i flere omgange fået påklistret de samme etiketter, som nu tildeles de konservative. I 1963, f.eks., lå dette parti iflg. meningsmålinger til blot 8 mandater, men ved valget blot 4 år senere sad de med 27 folkevalgte på tinge og landets statsminister hed Hilmar Baunsgaard. Ikke uden humor beskrev han valget som en katastrofe, 'for så mange radikale kunne der umuligt være i Danmark'. Tiderne skifter, men spørgsmålet er om Det konservative Folkeparti også denne gang evner at følge med, eller det har mistet sin identitet og dermed også sin profil.

Dette temanummer fra Selskabet for Fremtidsforskning beskæftiger sig ikke med konservatismens krise i Danmark, for som ideologi eller filosofi er det ikke i krise. Det er derimod det parti, som bærer dets navn, og til hvem denne udgivelse er dedikeret. Dette tidsskrift beskæftiger sig ej heller med at udarbejde prognoser eller horoskoper, idet Selskabet er af den overbevisning, at fremtid er et aktivt valg ud fra den vifte af muligheder, der står åben i nutid. Hvad ville derfor ikke være mere passende end at give ordet til forskellige opfattelser af en mulig, bæredygtig konservativ fremtid, skrevet af både personer i og uden for partiet?

Vi indleder temanummeret med en historisk sammenfatning fra **Bo Lidegaard**, der i sin gennemgang fokuserer på det traumatiske *had-kærlighedsforhold* mellem først Venstre og Højre, siden Venstre og Det konservative Folkeparti.

Derpå følger et indlæg fra **Erik Hulegaard**, der hos de konservative efterlyser en klar trojka-ledelse i en stærkere organisation. Som *formidler* har partiet én åbenlys repræsentant, men hvor er den *nytænkende teoretiker* og den *gennemslagskraftige leder*?

Henrik Jensen repræsenterer det *kultur- og kristenconservative* ståsted. For ham har partiet glemt *kulturarven*, den sociale kontrakt mellem 'de levende, de ufødte og de døde' og i stedet velvilligt stillet sig til rådighed som tjener for forandringsstormen. Partiet har også overset, at konservatismen i sin tilgang til globalisering er vestlig, i sin tilgang til Europa nationalstatslig og sin opbygning af nationalstaten lokalt orienteret.

Det *liberalconservative* synspunkt varetages af **Rune Kristensen**. *Frihed, foretagsomhed, rettigheder og ansvar* er værdikæden og rammerne er det kapitalistiske samfund. Der gøres rede for, hvorfor denne filosofi ikke må forveksles med den liberalisme, som Liberal Alliance har gjort sig til talsmand for.

Peter Theisen har ikke nedfældet konservative tanker, men tanker om konservatismen. Han betegner sig selv som "en radikal, der dog aldrig har stemt på partiet" og mener Konservativt Folkeparti skal *søge mod midten*, for der er de borgerlige vælgere og dermed de mange mandater. Målet for et parti er altid størst mulig indflydelse, hvorfor midlet til målopfyldelsen bør være den bredtfavnende *socialkonservatisme*. Han stiller spørgsmålet: Er de konservatives problem i virkeligheden ikke, at de har ignoreret *kvindernes værdinormer* og i valg af legekammerater er havnet i dårligt selskab?

Savner du et indlæg fra en repræsentant for den *nationalconservative linje*? Vi fik skam et tilsagn om deltagelse fra en af landets mest profilerede debattører, men ved deadline frafaldt denne uden begrundelse.

Har de konservative fløje væsentlige fællesnævner? Så må det være erkendelsen af den menneskelige ufuldkommenhed, at en samfundsopbygning altid bør være organisk, at det hierarkiske og autoritære er givet fra oven eller af naturen, af traditionens betydning og respekten for den personlige ejendomsret. Afvigelserne er nu også nemme at få øje på, og de væsentligste forekommer at være det nationale vs. det globale og vægtningen af den oplyste egoisme vs. det kollektive ansvar.

Redaktion: Peter L. Theisen

Indholdsfortegnelse

Redaktionelt forord:.....	2
Indholdsfortegnelse og forfatteroversigt:	3
Bo Lidegaard: Da sagde Herren til Konservative: Hvor er din broder – Venstre?	5
Erik Hulegaard: Har de konservative den rette organisation og ledelse?	8
Henrik Jensen: Konservativ, så det gør noget!.....	14
Rune Kristensen: Liberalkonservative tanker om ideologi, politik og Det Konservative Folkeparti anno 2016	17
Peter L. Theisen: Giv socialkonservatismen en chance og lyt til kvinderne	24

Forfatterliste

- Bo Lidegaard** *Cand. phil., historiker. Nyligt fratrådt chefredaktør på dagbladet Politiken*
- Erik Hulegaard** *Pensioneret kontorchef med bredspektret administrativ baggrund i sygehusdrift. Forfatter til spændingsromanerne 'Magien i Magdeburg', 'Natten i Nice' og 'Løven i London'.*
- Henrik Jensen** *Lektor emeritus ved RUC. Historiker og samfundsdebattør med et større forfatterskab bag sig. Beskriver sig selv som værdipolitisk konservativ og kulturkristen.*
- Rune Kristensen** *Cand. scient. pol. fra KU. Seniorrådgiver i PR og Public Affairs hos Policy Group. Tidlige landsformand for Konservativ Ungdom, folketingskandidat for Det Konservative Folkeparti. Tilhører den liberalkonservative fløj.*
- Theisen, Peter L.** *Produkt-, marketing- og udviklingschef i det private erhvervsliv gennem 4 årtier. Formand for Selskabet for Fremtidsforskning 2006-2016.*

Grafisk design og layout af Hommel Grafik.
Kreative løsninger inden for tryksager og web.
Se mere på www.hommelgrafik.dk

Hvor er din broder – Venstre?

Kain yppede som bekendt kiv med sin broder, Abel, og engang de var ude blandt vælgerne, sprang Kain ind på ham og slog ham ihjel. Historien er lige så gammel som mennesket selv. Og lige så gammel som de to borgerlige partier, Venstre og Konservative. De to brødre ofrer begge til vælgerne, men deres offer modtages ikke i samme ånd, og kiv opstår mellem de to. Kain forretter en udåd og må siden undgælde for sin synd. Men hvem af de to er historiens vinder? Bibelen giver ikke noget klart svar. Det vil de skriftkloge politiske kommentatorer heller ikke gøre.

Venstre ville tryne den utrænede partiformand, men Christmas Møller tog finansloven som gidsel, hvilket gav oppositionen mulighed for at bringe Venstre-regeringen i mindretal.

De to borgerlige partier begyndte som hinandens modsætninger med det lille, magtfulde Højre som dominerende og det stødt voksende Bondevenstre som udfordreren, der forlangte magten. Da Venstre omsider fik den i 1901, blev det begyndelsen til parlamentarismen, det politiske system, vi har haft siden.

Venstres leder, I.C. Christensen, indså dengang, at prisen for magten var et syndefald. Han indgik et historisk kompromis med arvefjenden Højre i den store strid om Danmarks forsvar. Den såkaldte radikale fraktion i Venstre brød af samme grund ud af partiet og dannede deres eget parti, Det Radikale Venstre, der holdt fast i en kritisk indstilling til forsvaret. Men Venstre havde stadig flertal, og sammen med Højre begyndte de to modpoler i dansk politik en langsom og besværlig rejse som umage partnere og rivaler i det borgerlige Danmark.

De to partier var og er helt forskellige. Højre var oprindeligt et parti for godsejere og officerer samt for hovedstadens embedsmænd omkring konge og regering. Magtens og de besiddendes parti. Venstre var Danmarks første folkeparti, dybt rodfæstet blandt de bønder, der udgjorde befolkningens altovervejende flertal, og som med stigende styrke forlangte politisk indflydelse.

I 1910 kunne Venstre danne regering i modsætningsfuld alliance med Højre, der havde gode grunde til at se med stor skepsis på den grundlovsændring, der var på vej med et stærkt ønske om at afskaffe det konservativt dominerede Landsting og skabe et mere repræsentativt og beslutningsdygtigt Folketing med stemmeret også for kvinder og tyende.

Venstre stod her over for et afgørende valg. Enten skulle partiet gøre fælles sag med det andet store folkeparti, Socialdemokratiet, hvilket ville sikre de to den afgørende indflydelse i dansk politik. Eller også skulle partiet bryde med 'socialisterne' og i stedet gå sammen med Højre, der fra 1916 kaldte sig selv De konservative.

I.C. Christensen mente, at det sidste ville sikre Venstre overhånden i det ene af kun to regeringsalternativer i Danmark. Venstre ville med andre ord enten sidde i regering eller lede oppositionen, fordi De konservative på grund af deres meget færre vælgere var meget mindre. Derfor valgte Venstre den borgerlige alliance, men spændingen mellem det mere ideologiske 'liberalistiske Venstre' og det mere socialt orienterede 'moderate Venstre' har siden kunnet genfindes i partiet.

I 1913 tabte Venstre igen magten, og den nye grundlov blev et hårdt slag for De konservative, der med en vis ret følte sig forrådt af deres nye venner i den borgerlige alliance, der havde givet væsentlige indrømmelser til kravet om mere lige og folkelig repræsentation.

Men I.C. Christensens strategi virkede, og det var en Venstre-ledet regering, der overtog regeringsmagten efter Påskekrisen i 1920, vel at mærke efter et politisk forløb, hvor også konservative kræfter havde spillet en afgørende rolle for at fremprovokere kongens afsked af den radikale regering.

Tilsvarende var det Venstre i en markant liberalistisk udgave under Madsen-Mygdal, der efter valget i 1926 afløste den første socialdemokratiske regering. Madsen-Mygdal foreslog begrænsninger af forsvarsbudgettet, hvilket provokerede De konservative, der i 1928 fik en ung, parlamentarisk uprøvet formand, John Christmas Møller. Han gjorde det klart for statsministeren, at de konservative stemmer ikke kunne tages for givet, og at partiet skulle imødekommes på sin mærkesag: forsvaret.

Madsen-Mygdal prøvede at tryne den utrænede formand, men Christmas Møller tog finansloven som gidsel, hvilket gav oppositionen mulighed for at bringe Venstre-regeringen i mindretal og selv danne regering i 1929.

Da Venstre dannede regering igen efter besættelsen, var den igen gal med De konservative. Statsminister Knud Kristensen kunne ikke nære sig for at fiske stemmer på det populære forslag om en grænseændring, men Christmas Møller, der som konservativ leder var blandt de få folkevalgte, der havde vundet troværdighed fra modstandskampen, holdt fast i den politiske aftale om, at grænsen lå fast.

Konflikten kom Christmas dyrt at stå, men den kostede også regeringen Knud Kristensen livet, og det var først i 1951, at dennes afløser, Erik Eriksen, igen kunne danne en Venstre-regering – den, som gennemførte grundlovsrevisionen i 1953.

Næste kapitel i de borgerlige brødres traumatiske historie blev skrevet af den radikale Hilmar Baunsgaard, der blev det kompromis, både Venstre og Konservative kunne acceptere som leder af VKR-regeringen 1969-71, fordi ingen af de to partier undte det andet posten.

Poul Hartlings smalle Venstre-regering efter jordskredsvalget i 1973 blev ikke nogen succes, lige så lidt som eksperimentet med regeringssamarbejdet med Socialdemokratiet 1978-79. Til gengæld fik den nye konservative leder, Poul Schlüter, fremgang, da han i 1976 indgik 'augustforliget' med Anker Jørgensen og lod Venstre surmulende tilbage.

Det blev afsæt for den konservative storhedstid under Poul Schlüter, der blev den første og hidtil eneste statsminister, fra han undertippet overtog magten i 1982, til han i 1993 måtte gå på grund af Tamilsagen.

Den gensidige mistillid mellem V og K fik ny næring, da Schlüter i det afgørende øjeblik omkring regeringens afgang lagde op til en dronningerunde og dermed snød Venstres leder, Uffe Ellemann-Jensen, der lagde op til at danne en ny borgerlig regering.

Den fik Venstre til gengæld i 2001, da Anders Fogh Rasmussen satte sig solidt i Statsministeriet som leder af en VK-regering med De konservative som absolut lillebror. Resten er historie. Ligesom den om Kain og Abel.

*Bo Lidegaard er tidl. ansvarshavende chefredaktør på Politiken.
Artiklen har været bragt i Politikens Magasinet i februar 2016.*

Af Erik Hulegaard

Har de konservative den rette organisation og ledelse?

Vi kommer ikke uden om det – subjektivt eller ej – personer tegner partier eller rettere, personligheder performer både partiets indhold og sig selv i forsøgene på at overbevise deres omgivelser om nogle bestemte samfundsrelaterede holdninger.

Det 100 årige ”godsejerparti” har bestemt ikke manglet hverken personer eller personligheder. Nogle har været tilpasset deres tid, hvilket ”by and large” gav dem og partiet succeser for en periode; andre har i kortere eller længere tidsrum præget dele – eller det meste – af partiets holdninger eller som det hedder i den verden: Parti(programm)ets intentioner.

Det har bestemt heller ikke hverken skortet på intelligens eller kommunikationsevner. I efterkrigstiden og frem til nutiden har blandt mange familien Møller, repræsenteret ved brødrene Aksel og Poul samt sidstnævntes hustru Lis og i nyere tid deres søn Per Stig i lange perioder forstået at allokere deres åbenbare intellektuelle tyngde og analyseevner samt samfundsfaglige kompetencer til den danske befolkning.

Underholdningen har sandelig ej heller manglet. Nogle elsker holdsport, andre foretrækker en duel i en selekteret singlesport. Og netop i sidstnævnte har Konservative vel haft en ikke gul, men grøn førertrøje på. De mere kendte eksempler på personprofilers bryderier har været talrige.

Poul Sørensen vs. Poul Møller, Erik Ninn-Hansen vs. Erik Haunstrup Clemmensen, Hans Engell vs. Henning Dyremose, Hans Engell vs. Per Stig Møller.

I nyere tid har de traditionelle fløje i partiet forstået – mere eller mindre synligt – at holde de indbyrdes modsætningsforhold nogenlunde uden for tabloidpressens hungrende tryksværte og de digitale mediers næsten uhæmmede forbrug af terabytes.

Indholdet af disse opgør mellem konservative topprofiler har handlet om partiets profil og personlige modsætningsforhold; ikke sjældent i en mere eller mindre bitter smagende cocktail.

Er det derfor, at Konservative kunne fejre 100 års jubilæet som Folketingets mindste parti?

Nej! – Men det er en del af forklaringen.

30 år t/r

Tal kan anvendes på forskellig vis. Det bliver gjort overmåde flittigt i politik og andre interesseområder. Næsten ugentlig kommer der politiske målinger, som afføder et utal af mere eller mindre seriøse og relevante udtalelser fra politikere, kommentatorer og mange andre med selektive interesser i fortolkningens kringelkroge.

Nedennævnte sammenligninger fra konservatives seneste glansperiode i midt-firserne til nutiden er åbne for den enkeltes fortolkning:

Folketingsvalg 1984:	788.224 listestemmer	23,4 pct.	42 mandater
Folketingsvalg 2015:	118.003 listestemmer	3,4 pct.	6 mandater
Kommunalvalg 1985:	515.092 listestemmer	19,0 pct.	824 mandater (26 borgm.)
Kommunalvalg 2013:	266.417 listestemmer	8,6 pct.	205 mandater (13 borgm.)

Antallet af partimedlemmer er med vilje ikke medtaget i denne sammenhæng. Det skyldes, at der for samtlige "gamle partier" er sket en betydelig decimering og at tallene således ikke i sig selv kan bruges til isoleret konservativ fortolkning.

Uden at anvende den store analysekraft er to forhold ved tallene i sammenligningen mellem midt-firserne og til dato åbenlyse for enhver.

For det første er det eksorbitante fald af konservative listestemmer i valg til Folketinget nærmest katastrofalt. Og for det andet er den nærmest halverede stemmeandel til landets nu 98 kommuner bestemt ikke rar konservativ læsning, men dog ej katastrofalt.

(I opgørelsen er der ikke medtaget stemmer til amtsråd og regionsråd, da de ændrede organisatoriske forhold i forbindelse med kommunalreformen (2007) gør sammenligneligheden uholdbar.)

Årsagen til den næsten konstante borgmesterkæde i nogle konservative "højborge" Frederiksberg, Gentofte, Lyngby Taarbæk, Vallensbæk skyldes en blanding af traditioner, lav kommuneskat, højere indtægtsgrundlag samt i visse tilfælde borgmesterens personlige gennemslagskraft.

Nævnt alfabetisk blev 13 borgmestre udpeget efter seneste kommunevalg (2013) i Frederiksberg, Helsingør, Hillerød, Høje-Taastrup, Hørsholm, Lyngby Taarbæk, Vallensbæk, Køge, Lolland, Sorø, Viborg og Vesthimmerland.

Taget i betragtning at det kommunale landkort traditionelt deles af Socialdemokratiet og Venstre, er 13 konservative borgmestre faktisk ikke så ringe. Mere væsentlig er det at fundere over, hvorfor (og hvordan) partiet i visse områder faktisk kan høste indflydelse. Ikke kun i såkaldt velbjærgede kommuner, men også f.eks. Helsingør, Lolland og Vesthimmerland er nutidige eksempler på en meget blandet befolkningssammensætning og dermed indtægtsgrupper.

På landsplan – folketingsvalgene – har partiet derimod stort set kun oplevet tilbagegang ved hvert folketingsvalg de seneste ca. 30 år. I nyere tid har én af de recidiverende forklaringer fra flere kommentatorer været, at "Det nationale overtog Dansk Folkeparti, SKAT overtog Liberal Alliance og resten overtog Venstre". Disse forenklinger er dog – med rette – blevet imødegået af partiets nuværende grand old man, fhv. udenrigsminister Per Stig Møller, der har delformuleret det Konservative projekt langt mere præcist: **Sammenhængende livssyn modsat "nye sag-partier"**

Den nuværende (FV 2015) konservative folketingsgruppe består af seks hårdtarbejdende personer *Søren Pape Poulsen (f.1971)*, *Brian Mikkelsen (f.1966)*, *Naser Khader (f.1963)*, *Mai Mercado (f.1980)*, *Mette Abildgård (f.1988)* og *Rasmus Jarlov (f.1977)*.

Sidstnævnte *Rasmus Jarlov* ligger omkring gruppens gennemsnitsalder på ca. 41 år. Denne konservative profil med såvel kommunal- (BR) som folketingserfaring og en cand.merc.- og reserveofficersuddannelse (flyvevåbnet) er i flere omgange pressemæssigt båret frem som *"det yngre håb"*. Hans bon mot på sin hjemmeside er *"Sund økonomi – Stærke værdier"*. Hvem kan være uenige i dette udsagn? Seneste to hjemmesideindlæg er fra marts 2016 og september 2015. Denne signatur har i sekvenser monitoreret hans Facebook – og Twitterprofiler, hvor der så til gengæld er langt mere aktivitet. Jarlovs 6.529 følgere på Facebook ville have været bedre end hans personlige stemmetal ved seneste folketingsvalg på 4.019.

På flere måder en repræsentativ konservativ profil. Men så adderes deltagelse i TV2s underholdningsprogram *Vild med dans* og senest flashing af sin nyeste kæreste i skikkelse af en kendt *"reality star"*. Disse valg kan af nogle synes forfriskende, af andre umodent og måske af de fleste som et tegn på, at den naturlige karisma og de evidente lederegenskaber er godt gemt.

Konservativ ungdom anno 2016

Uro og konflikt er ej heller fremmedord for Konservativ Ungdom. En splittelse i den 102 år gamle organisation førte til eksklusioner kort før weekendens landsråd i marts 2016. Men via ændret opstilling blev *Andreas Weidinger* valgt til ny formand.

Hans forgænger (*Mikkel Ballegaard Pedersen (MBP)*) deltog sammen med den tidligere partiformand Lars Barfoed og den konservative debattør Kasper Støvring i et interview hos Altinget.dk i anledning af 100 års-jubilæet mandag d. 21. februar 2016. Interviewet citeres i det efterfølgende med deltagelse af *"fremtiden" (M.B.P)*, eftersom det på flere variabler vinkler en del konservatives opfattelser af sig selv:

Mikkel Ballegaard Pedersen, formand for Konservativ Ungdom

Hvad vil det sige at være konservativ i dag?

"At være konservativ vil sige, at man tager udgangspunkt i familien, at man ønsker en mindre offentlig sektor, og at flere opgaver skal varetages af det private erhvervsliv og civilsamfundet."

Hvad er Det Konservative Folkepartis største udfordring?

"Det er en udfordring i det daglige at være seks mandater ud af 179, når vi har rigtig mange holdninger, vi gerne vil se gennemført. Det er jo heldigvis noget, vi kan gøre noget ved."

Hvad har Det Konservative Folkeparti betydet for Danmark?

"Det Konservative Folkeparti har defineret en kritik og et alternativ til den socialdemokratiske model og sikret en lang række private initiativer og udliciteringer fra det offentlige. Dannelse, uddannelse og generationskontrakten er nogle af de fodspor, vi har sat på Danmark."

Hvor er Det Konservative Folkeparti om 100 år i dansk politik?

"At vi er lykkedes med at gennemføre vores ideologiske planer om en anden socialpolitik. Dermed vil 90 procent af borgerne ikke modtage penge fra staten, men kun omfordele til landets mest udsatte borgere. Det er Det Konservative Folkeparti, der kommer til at stå i spidsen for det."

Konservative i Europa

Når danske konservative skimter efter lignende modgang hos deres europæiske søsterpartier, kniber det med den trøstende sammenhæng. Eksemplerne med de lande, vi normalt sammenligner os med, tyder på absolut konservativ holdbarhed og succes.

I procent af stemmerne ved seneste valg:

Storbritannien	(07.maj 2015)	36,9 pct.
Tyskland	(22.sept. 2013)	41,5 pct.
Sverige	(14.sept. 2014)	23,2 pct.
Norge	(09.sept. 2013)	26,8 pct.
Finland	(19.april 2015)	18,2 pct.

I Skandinavien sidder den norske konservative (Høyre) statsminister *Erna Solberg* i en mindretalsregering med Fremskrittspartiet efter et meget flot valgresultat (2013). I Sverige tabte den konservativ-ledede (Moderaterna) regering valget (2014) med statsminister *Frederik Reinfeldt*, men de tabte mandater gik i væsentlig grad til det nationalt-sindede Sverigedemokraterna. Moderaterna arbejder fortsat med hele 84 mandater i den svenske Riksdagen under ny oppositions ledelse af *Anna Kinberg Batra* på at genvinde magten ved næste valg d. 09. september 2018. Og i den nordiske kontekst kan endelig tilføjes, at det konservative Samlingspartiet i Finland leverer nutidens statsminister i skikkelse af *Alexander Stubb*.

Den konservative overlevelse?

Et trojka af tre personprofiler kunne være Konservatives redning for fremtiden i udfordringerne med at forandre for at bevare inkluderet begreberne *sammenhængskraft, værdikamp og integration*. - I den nuværende folketingsgruppe er kun en profil åbenbar, nemlig *Naser Khader*. Hans evner ligger ikke for at være den naturlige leder. Khaders etniske baggrund, akademiske uddannelse, autenticitet og internationale viden dækker politisk på fremragende vis begrebet "nydansker" og i den kontekst det aktuelle og ikke mindst fremadrettede komplekse flygtninge-/indvandrersområde. Intet andet parti end Konservative i det nuværende Folketing besidder et medlem med en så kompetent samlet kompetence på dette område.

Den anden profil er teoretikeren. Personen, der mestrer at tænke nyt, trække tråde til fortiden, nutiden og ikke mindst allokere tankerne om fremtiden i et parti-program med elastisk indhold. Denne person har formentlig en universitetsbaggrund. Gerne respekteret i videst mulige kredse for sin integritet og begavelse med operationelle tråde til såvel presse, højere læresteder, tænketanke og gerne søsterpartier i Europa.

Den tredje profil er lederen. Pragmatikeren. Kynikeren. Den ekstroverte politiker, der forstår at tale i klare termer, at uddelegere de fagpolitiske opgaver samt at anvende computertastaturet til egne statements og taleudkast. Og det inkluderer også selektive og nøje afmålte entrées på de digitale medier.

Det er samtidig politikeren, der lytter til sine rådgivere, men har den fornødne gennemslagskraft og brutalitet til at beslutte stort og småt, selv på tværs af rådgivningen af nålestribede embedsmænd med (for) mange års anciennitet på Slotsholmen og journalistuddannede spin doktorer med lejlighedsvis næsten behandlingskrævende egoer. Og endelig behøver profilen ikke at skulle anvende 2 sammenklistrede visitkort for at dokumentere sine akademiske sejre ved eksamensborde i ind- og udland.

Findes denne ledende politikerprofil? - Den fandtes. Navnet var Poul Schlüter. Selvfølgelig findes personen også i vores mest veluddannede generationer anno 2016.

Bortset fra trojkaens førstnævnte person – *Naser Khader* – er der ikke sat køn på. Det matriarkalske har de seneste årtier vundet majoriteten i mange sammenhænge, såvel politiske som akademiske etc. - Det vigtigste er imidlertid de personlige egenskaber.

De øvrige borgerlige partiledere er ikke skræmmende som modstandere. Hver har de deres styrker og i sandhed også svagheder. Det store broderparti Venstre har siden årtusindeskiftet på formandsposten været repræsenteret ved to – mildt sagt – forskellige personligheder, begge med efternavnet "Rasmussen". Hvor den første i sin perfektion pudsede druerne, foretrak efterfølgeren at presse dem.

Nutidens store i nogen grad ansvarsfrie oppositionsparti Dansk Folkeparti ledes af *Kristian Thulesen Dahl*. Samme DF-leder følger det klassiske råd til en politisk leder "*Speak softly – but carry a big stick*", meget tit camoufleret bag en tilstræbt saglig og teflonagtig facade. Dette parti bør kunne presses langt mere og dermed udstille sine udfordringer ved den besynderlige holdnings-konstellation af socialdemokratisme og (national-)konservatisme indpakket i et efterhånden slidt dannebrogflag, hvis smukke rød-hvide farver fremstår mere og mere uklare efter den hårdhændede behandling af det i mange sammenhænge kendte effektive skyllemiddel "*pragmatisme*".

At der samtidig er opstået et Liberalt Centrum (LC) og nyligt forsøgsvis "Nye Borgerlige" (*i starten "Vi Konservative"*) kan af nogle ses som en nødvendig nytækning. Reelt synes det udfordrende, men bestemt ikke en umulig opgave at genvinde "*det tabte ægte konservativ land*".

"*Den rigtige*" trojka vil forstå, at en betydelig majoritet af danskere er optaget af deres eget land, af det nære og ikke det fjerne. De tre personer bør lede ud fra den futuristiske antagelse, at EU er i en bevægelse, der ikke tiltaler det store flertal af danskere, som langt nemmere end EU's forunderlige bureaukratiske og unødvendig dyre konstruktion kan forholde sig til det nordiske. Udenrigspolitikken bør drejes væk fra Mellemøsten og forankres med stærk fokus på Østersøen og Arktis, dog samtidig med en pragmatisk tilgang til EU.

De indenrigspolitiske fagområder bør efterses grundigt. I samme moment bør ældrepolitikken gøres til et højprofileret fokusområde. Demografien nødvendiggør det og der kan sagtens ligge i tusindvis af stemmer, ifald præsentationen og (ikke mindst) eksekveringen af nødvendige love og reguleringer synliggøres for det tiltagende antal seniorer i Danmark.

Endelig forekommer informationspolitik at være et underdrejet emne i Danmark. Europa-Kommissionen udgav for nylig den årlige DESI-rapport, der sammenligner de 28 EU-landes digitale infrastruktur samt borgerne brug af internettet. Danmark indtager ligesom sidste år førstepladsen - i år efterfulgt af Holland, Sverige og Finland. 93 procent af danskerne bruger nettet dagligt, og også når det gælder "digital public service" placerer vi os fornemt i toppen. Dette sammenholdt med den spirende drone- og robotindustri burde kunne afføde nogle eftertænksomme og operationelle konservative profilerede handlingsmønstre, der demonstrerer partiets forståelse af såvel nutiden som ikke mindst fremtiden.

"Konservatismens fremtid i Danmark?" - Den har helt sikkert en fremtid, men det er "Final call" (som de siger i lufthavnene), hvis ikke det hæderkronede 100 årige parti skal lukke de ornamenterede døre og slukke de miljøvenlige pærer i dette eller senest næste decennium.

KILDER :

Litteratur

11 Konservative tænkere, Rasmus Fonnesbæk Andersen og Henrik Gade Jensen, CEPOS, 2009

Det høje C, Ditlev Tamm, 1999

Engell et portræt, Birgit Eskholm, 2005

Magt og afmagt, Per Stig Møller, 1999

Politikens bibliotek

Hjemmesider

Altinget.dk

Dst.dk

Ft.dk

https://hoyre.no

Jarlov.dk

Konservative.dk

Konservativungdom.dk

Moderat.se

Af Henrik Jensen

Konservativ, så det gør noget!

Det ville være synd at sige, at det har skortet på råd til Det konservative Folkeparti i den igangværende nedtur. Måske var det den store vælgersucces i Schlüter-årene, der grundlagde nedturen - 'ikke så konservativ, at det gør noget', var Schlüters motto i 1970'erne, og det var en vinder i netop de år, mens et af partiets problemer i dag måske netop er, at de ikke er så konservative, at det gør noget. Det vil sige ikke til at skelne fra de andre partier.

Hvis de orkede, var det lige i disse år, de skulle træde i karakter og blive et konservativt parti, baseret på noget andet end det hidtidige matadormix af neo- og socialliberalt tankegods, som kun ved særligt festlige lejligheder parfumeres med konservative overtoner.

Læser man deres politiske program i dag, er det meget på den ene side og på den anden. Kompromisernes kompromis. Det peger på det generelle problem, at 'konservativ' og 'partipolitik' ikke ganske harmonerer.

Man kan tale om konservatisme, hvis man blot underforstår, at der her ikke er tale om en isme i gængs forstand. Der er ikke nogen utopi forbundet med konservatismen, ikke noget abstrakt samfundsideal at arbejde hen imod.

'Konservativ' er et gemyt, en særlig stemning af sindet, en bestemt tolkning af transcendent, eksistentielle og samfundsrelaterede problemstillinger, der baserer sig på en forestilling om, at der bør være grænser for tidens paranoid illusioner om globaliseringens og teknologiens muligheder og grænser for et menneskesyn, som mere og mere åbner sig for det individualistiske og det psykopatisk rethaveriske.

Engang var et konservativt livssyn det naturlige for mennesker. Det var dengang man stadig troede på, at verden var skabt perfekt, og at Manden selv havde sagt at det var godt - hvem turde så formaste sig til at tro, at det var mangelfuldt og kunne forbedres? Det er imidlertid længe siden i dag, hvor vi for alvor er smittet med teknologiens forandringsvirus.

'Alle er velkomne til at være med til at forandre Danmark!', lød det på valgaftenen i 2011 fra Helle Thorning-Schmidt. 'Vi vælger nogen for at de skal forandre noget', var mottoet for hendes første kulturminister, og det mener han vist stadig, nu hvor han er leder af protestpartiet Alternativet.

Forandring synes også at være valgsproget for den siddende Venstre-regering. 'Forandre for at bevare', sagde Edmund Burke engang - nu er mottoet snarere 'Forandre for at forandre'.

Hvor finder man et rigtigt konservativt parti der kan dæmme op for det, årvågent over for den grasserende forandringsstorm, ud fra en grundlæggende forestilling om, at forandring og 'innovation' er et drug, der bør nydes i fornuftige mængder og med respekt for traditionelle dyder som forsigtighed og klogskab?

Det er ikke i sigte. Det Konservative Folkeparti forlovede sig tidligt med erhvervslivets store hartkorn og mistede sin folkelighed. Men når alle andre sidder foran i det globale tog og stirrer hypnotiseret ud over afgrunden, hvem holder så øje med, hvad der tabes bagud? Hvem opdager det, når samfundet og kulturen i sin forandringstrang og 'har du lyst, har du lov'-individualisme er kommet for langt væk fra hovedsporet og trænger til at finde tilbage?

Det ville være nyttigt for både dansk politik og dansk selvforståelse med en sådan markør. Vi står overfor enorme udfordringer; landet er som europæisk land kastet ud på en udmattende ørkenvandring, som man kun i sine lyseste stunder kan håbe på vil resultere i en social kontrakt mellem 'de levende, de ufødte og de døde', baseret på besindelse på kulturarven og en gentænkning af velfærdsstatsprojektet.

Et parti af ordentlige mennesker, altså, som mener, at man som borger må stræbe efter at være næstekærlig, velopdragen, patriotisk og moralsk fæstet i det lokale, snarere end det globale - og som er godt trætte af meningsmålinger, offerpolitik, hovsa-lovgivning, coaching og teknologisk totalitarisme.

Det konservative gemyt vurderer løbende de menneskelige omkostninger ved vækst og globalisering. At sige, at det konservative menneske er 'miljøbevidst' er en underdrivelse: Det betragter mennesket som rigt i et ligefremt forhold til den mængde af ting, det kan klare sig uden.

I forhold til globaliseringen er den konservative tilgang vestlig, i forhold til det europæisering er den nationalstatslig, i forhold til nationalstaten er den lokalt orienteret.

Det tales i disse år meget om at 'markedsstaten' (Philip Bobbitt) er i færd med at lægge nationalstaten i graven. Men samtidig med at de globale tendenser peger den vej, peger befolkningerne den modsatte. Når de globalistiske drømme falmer, står det nationale tilhør tilbage.

Blandt konservative grundprincipper må man især fremhæve behovet for at styrke autoriteten i det lokale, på bekostning af de centrale magter. Her er det i årtier gået den forkerte vej, hvilket ses af begreber som 'rådden banan' og 'Udkantsdanmark'. Det civile samfund er alvorligt svækket. Men det er statsmagtens væsentligste opgave at forsvare det civile samfund, ikke æde det.

Burkes gamle motto om at forandre for at bevare, er i den forbindelse blevet misbrugt, ikke mindst af Det Konservative Folkeparti. I dag er det tvivlsomt om det handler om at bevare og ikke snarere om at restaurere tabte værdier. Ansvar må lægges tilbage i det lokale, der må gøres op med den rystende mangel på administrativ tillid til, at man kan finde ud af noget som helst lokalt - i regionen, kommunen, kvarteret, men også i skolen, universitetet, hospitalet. Et konservativt parti måtte skulle sætte hælene i over for forandringsstormen og reformiveren, og bruge enhver lejlighed til at rulle reformer tilbage, ikke mindst på uddannelsesområdet. Det måtte skulle bruge statsmagten, skulle det komme i nærheden af den igen, til at decentralisere og afbureaukratisere.

Forestillingen om at 'rationalisering' er lig med 'sammenlægning' har gjort ubodelig skade. Kommunalreformerne er et godt eksempel. Den i 1970 var et så omfattende og hårdt slag mod det civile samfunds autoritet, at det vil føre for vidt at komme videre ind på det her, og reformen i 2007 gjorde det blot værre.

Autoriteten skrider i et ethvert civil samfund, hvor det ikke længere overlades det lokale at styre sig selv. Eksempelvis familien, hvor forældre i stigende grad mistror deres egne evner som forældre på grund af det statslige opsyn. Det er ellers gået meget godt i årtusinder. Og er der noget, der tyder på at en skoleledelse har mindre indsigt i, hvordan man driver skole, end folketingspolitikere og embedsmænd?

Det gælder også tvivlen om, at den enkelte kan selv. Den, der ikke kan trække grænser for sig selv, kommer til at acceptere, at de trækkes af andre. 'Samfundet kan ikke eksistere uden at der et eller andet sted er placeret en magt, der styrer viljen og appetitten', mente Edmund Burke. 'Jo mindre af den, der findes indeni, jo mere må der være udenfor'. Er det ikke som en beskrivelse af vores velfærdsstat, som i stigende grad har gjort sig til en terapeutisk instans i den enkeltes liv?

Uden grænser, uden faste mål og rammer for det levede liv - det mirakuløse, spirituelle, kreative, fantastiske levede liv - fortaber det hele sig i individernes selvrealisering. Men grænser, mål og rammer skal udledes af det lokale, ikke udstikkes af velfærdsstaten.

Retableringen af det nationale og det lokales autoritet er meget vigtig. Nøgleordet er patriotisme, som er noget andet end nationalisme. Nationalisme er farlig, men det er også farligt at ville fornægte det nationale som idé og følelse. Det er en af motorvejene til nationalisme at ville identificere ethvert udtryk for den nationale identitet med nationalisme.

I disse tider er det sund fornuft at holde lidt fast ved nationalstaten som det sted, det eneste, hvor demokratiet har udfoldet sig, politisk og retsligt. Opslutning bag nationalstaten er en fornuftig reaktion i en verdenssituation, hvor transnationale organisationer som EU viser sig ude af stand til at levere løsningerne.

Demokrati har brug for grænser, og grænser forudsætter den nationale stat. Det bedste bud på fremtidens EU er derfor et 'nationalstaternes Europa'.

Nationalister lægger vægten på staten, mens traditionalistisk indstillede konservative foretrækker et civilt samfund af, hvad Burke kaldte 'little platoons':

'To be attached to the subdivision, to love the little platoon we belong to in society, is the first principle (the germ as it were) of public affections. It is the first link in the series by which we proceed towards a love to our country, and to mankind. The interest of that portion of social arrangement is a trust in the hands of all those who compose it; and as none but bad men would justify it in abuse, none but traitors would barter it away for their own personal advantage.'

Det civile samfund har hertillands lidt ubodelig skade ved at pligtkulturen over de seneste årtier blev så underbetonet i forhold til rettighedskulturen, at det førte til en voldsom ubalance (rettighedsvelværdsstaten).

Pligtkulturen er til enhver tid muskelen i det civile samfunds autoritet og må som alle muskler vedligeholdes. Det gælder ikke mindst hvor det drejer sig om integration af indvandrere, hvor det bliver helt afgørende, at de forpligtes ved ankomsten. I stedet har man i årtier foregøglet både sig selv og alle ankommende at der var fri adgang til alle hylder og at det var gratis.

Med pligtkulturens svækkelse har vertikaliteten i samfundet lidt skade. Det har haft karakter af et tab af dannelse, folkelig som akademisk. Det vil til alle tider være en konservativ opgave at styrke autoriteten, vertikaliteten. Men det er op ad bakke, og Det Konservative Folkeparti har spredt sig for tyndt ud over alle mulige ismer til at have det der skal til.

Henrik Jensen er lektor emeritus i historie, samfundsforhold og medier.

Liberal-konservative tanker om ideologi, politik og Det Konservative Folkeparti anno 2016

Dette skriv vil indledningsvis fokusere på selve den grundlæggende konservatisme, og derefter tage udgangspunkt i konservatismen i Danmark og i Det Konservative Folkeparti.

Konservatismen er en livsanskuelse med et sæt af værdier, der dog varierer fra person til person - og fra nation til nation. I en dansk kontekst kunne man eksempelvis pege på en særlig veneration for monarkiet og kristendommen, som værende kendetegnende.

Vi konservative har et bagudrettet skue på samtiden, og ikke et utopisk konstrueret ideal, der stræbes blindt efter omkring fremtiden. Dermed er konservatismen antitotalitær, og konservatismens grundbegreber udspringer fra vores menneskesyn og moral.

Mennesket er et flokdyr og mennesket har behov for et fællesskab. Konservatismen accepterer, at mennesket kan være ondt, og at mennesket har begrænset kapacitet og habitus. Der findes ikke en universel eviggyldig moral, men der findes så bestemt en moral. Konservatismen er nemlig ikke værdinihilistisk, men har moralfilosofiske antagelser, der selvsagt løbende ændrer sig.

Mennesket har behov for traditioner, viden, historie og erfaring for at kunne finde sammenhængen. Verdens genskabes ikke hver morgen, men fortsætter fra dagen før. Samfundet viderebringes og nedarves, og derfor skal de nuværende generationer ikke kun lære af de forrige, men også tænke på de kommende. Edmund Burke har talt om en pagt mellem de døde, de levende og de endnu ufødte.

Konservatismen anerkender at verden ændrer sig - og skal tilrettes derefter. Dermed er konservatismen rent faktisk ret moderne - naturligvis med respekt for traditioner og moral, samt menneskets skrøbelighed.

Konservatismen er multifacetteret

Jonathan Haidt har i "The Righteous Mind" fremlagt det således, at konservative har flere politiske strenge at spille på og flere lag end de liberale og venstrefløjen.

Det er en mere helstøbt melodi i forhold til blot simple akkorder. Nuancerne giver fortolkningsmuligheder, der styrker argumentationsrækkefølgen med solidt funderede mellemregninger, men som også skaber sprækker i eksempelvis et parti, hvor diversiteten og pluralismen i medierne udstilles som en svaghed. Det er det bare ikke.

Der findes tre konservative forgreninger i en dansk kontekst:

- Liberalkonservatisme (eller frihedskonservatisme): En økonomisk konservatisme, der tager udgangspunkt i privat ejendomsret. Hovedbegreberne i denne skole er: Personligt ansvar, frihed, foretagsomhed, rettigheder og kapitalisme.
- *Nationalkonservatisme* (eller fædrelandskonservatisme): En konservatisme, der er stærkt forankret i det kulturelle. Hovedbegreberne i denne skole er: Fædreland, patriotisme, nation, kultur, pligt, kirke, kristendom, dannelse, autoriteter og sammenhængskraft.
- Socialkonservatisme (eller statskonservatisme): En konservatisme, der tager udgangspunkt i omsorgen for de svageste. Hovedbegreberne i denne skole er: Kernefamilie, folkeskole, socialpolitik, frivillighed og civilsamfund.

Vi konservative rummer elementer af alle tre skoler, og det er betoningen af de respektive værdier, der skaber diversitet. Dog med udgangspunkt i det ovenfor beskrevne konservative fundament. Dette gør vores konservative tankegods langt mere komplekst sammensat end de andre danske partiers medlemmers ditto. Selvom de enkelte forgreninger overfladisk kunne minde lidt om det, så er vi ikke henholdsvis LA'ere, DF'ere og socialdemokrater. Den personlige frihed og autonomi skal tage hensyn til samfundet i modsætning til de liberale, der kun har et individualistisk fokus – her adskiller liberalkonservatismen sig fra Liberal Alliances udgangspunkt.

Dansk Folkepartis politik er for skinger og islamofobisk til, at de er nationalkonservative – hadet til muslimer er større end kærligheden til kristendommen. Og hos Socialdemokraterne er det en velfærdsstat, der er i fokus, mens de socialkonservative taler om et velfærdssamfund. Og i sidste ende, så er det koblingen til de andre konservatismer, der gør konservatismen i Danmark til en helt unik trebenet taburet. Jeg er ekstremt frihedsorienteret, men jeg er også royalist og familiemenneske med empati for samfundets svageste, og dermed liberalkonservativ med både national- og socialkonservative elementer.

De konservative mellemregninger

Den tidligere konservative statsminister Poul Schlüter har haft udtalt, at *"ideologi er noget bras"*, og det er jeg sådan set enig i. Det er et ganske konservativt udsagn, men der er mere i konservatisme end små enkeltstående paroler. Konservatismen i Danmark er under pres. Eller rettere; Det Konservative Folkeparti er under pres – og det kommer jeg tilbage til. For jeg vil vove den påstand, at konservatismen rent faktisk lever i bedste velgående.

Den tidligere konservative statsminister Poul Schlüter – for nu at citere ham igen – sagde engang, at "90 % af danskerne er konservative – de ved det bare ikke". Dette er nok en sandhed med modifikationer, men faktum er, at den konservative kombination af frihed, solidaritet, mangfoldighed, ansvarlighed og nationalfølelse deles af mange danskere. Alligevel har Det Konservative Folkeparti kun 8 mandater i Folketinget. Derfor vil jeg, som andre, komme med et forsvar for konservatismens kompleksiteter. Mellemregningerne skal nemlig med, når vi skal bruge konservatismen til at genrejse Det Konservative Folkeparti med vores nye formand i front.

På trods af, at det danske politiske billede ofte kan beskrives som mudret, så har de enkelte partier ofte en enkelt værdi, som udgør kernen i den politiske ageren og kommunikation, og som dyrkes mere end andre. Liberal Alliance dyrker friheden, venstrefløjspartierne dyrker solidariteten, Det Radikale Venstre dyrker mangfoldigheden, Venstre dyrker ansvarligheden og Dansk Folkeparti dyrker nationalfølelsen.

For Det Konservative Folkeparti kan disse værdier ikke adskilles og stå alene. Kongehuset er eksempelvis ikke en trussel mod det enkelte individs frihed. Fordi nogle bliver rigere, bliver andre ikke nødvendigvis fattigere. Og lykke findes ikke på formel. Det konservative dilemma består i, at enkeltelementerne tilsammen udgør en kerne, mens de respektive værdier, isoleret set, er kernen for de øvrige partier.

Udfordringen er, at man i det moderne politiske billede efterspørger simple forklaringer, som konservatismen i sin natur ikke kan levere. Konservatismen er en metode frem for en ideologi. Konservatismen er en grundholdning frem for et Utopia. Og konservatismen er vigtigst af alt et sæt af værdier frem for et forsimplet endegyldigt mål.

Hvor socialismens endegyldige mål er ubetinget lighed, og liberalismens endegyldige mål er ubetinget frihed, så er konservatismen mere kompleks. Som socialist anser man det som statens opgave at sikre at befolkningen lykkes via lighed, og som liberalist anser man det som statens opgave at sikre befolkningen lykkes via frihed (hvis man overhovedet går ind for, at der skal være en stat). Mens man som konservativ har et fokus på at sikre folk imod ulykke. Hverken ubetinget frihed eller ubetinget lighed er opnåeligt eller lykkeskabende for alle.

Konservatisme og frihed

Ingen mennesker er en ø. Vi er alle en del af et fællesskab. En familie, en arbejdsplads, en fodboldklub eller en vennekreds. Det giver derfor ingen mening at løsrive individet fra fællesskabet. Men det ændrer ikke ved, at individets frihed naturligvis er vigtig for konservative.

Vi hylder frihed som konservative. Men modsat liberalisme, så har den konservative frihed altid en følgesvend; ansvar. Man kan ikke have en frihed, eller en ret om man vil, uden også at have et ansvar. Først og fremmest et ansvar for andres tilsvarende ret, men også et ansvar for at benytte og håndhæve sin egen ret. For vi konservative er frihed og de øvrige værdier ikke ufravigelige, men dog fundamentale. Dermed er der en forskel fra liberalismen.

Friheden, dvs. fraværet af tvang, er at regne som et nøgent fundament. Liberalismen er uden konservatismen det tomme stålskelet i en bygning. Konservatismen må ikke ignorere skelettet og fundamentet, men modsat liberalismen har vi noget at fylde skelettet ud med. Vi har møbler, tapet og meget mere, i form af kultur, normer og historie. Nogle etager er møbleret som det danske og andre kan møbleres på anden vis. Konservatisme har et værdisæt, hvor frihed komplimenterer solidaritet og nationalfølelse. For den konservative kan disse værdier ikke adskilles og stå alene.

Man skal værne om den enkeltes ret til at bestemme over sit eget liv, uden at staten blander sig. Til gengæld må staten aldrig tøve med at gribe ind, når nogen bruger sin frihed til at krænke andre. På samme måde skal staten også give en hjælpende hånd, når nogen har svært ved at forvalte sin egen frihed og beder om hjælp.

Frihed handler i princippet om, at man kan gøre, som man vil. Dette mener vi som konservative, at alle mennesker skal kunne inden for visse rammer. Netop derfor hænger frihed og ansvar - både for sig selv og for andre - uløseligt sammen. Ansvar for egne handlinger er ikke en begrænsning, men en styrkelse af frihedens værdimæssige position.

Konservatismen og lighed

Mennesket er ikke en dråbe i havet. Vi er alle unikke individer med forskellige præferencer. Derfor skal alle ikke være ens og gøres lige. Staten skal opsætte nogle rammer, som folk selv kan udfylde, som ligestillede i udgangspunktet. Livet består af valg og konsekvenser heraf. Hvor socialismen vil gøre alle folk lige, og liberalismen vil lade alle individuelt være sin egen lykkes smed, så vil vi konservative give alle folk lige muligheder, hvor vi hjælper hinanden igennem fællesskabet. Samfundet er en sum af individer, der udgør et fællesskab, hvor alle har en rolle. Vi skal have frihed til at udfolde vores rolle og skabe vores egen lykke ud fra egne præferencer.

Præferencer er ikke ens, og derfor skal folks egne valg have spillerum. Lykke kan ikke måles eller sammenlignes. Socialisme bruger økonomisk rigdom som målestok for lykke. Hvis en person eksempelvis har truffet valg, der har givet økonomisk rigdom, så må det ifølge socialisten være fordi denne har taget en andens lykke. Dette er ikke tilfældet.

I konservatismen forudsætter fællesskab ikke lighed. Men i stedet, at man tager ansvar for sig selv. Folk, der kan klare sig selv, skal gøre dette, og familien og det omgivende samfund skal være nærmeste håndsrækning - ikke staten. Hjælp fra fællesskabet skal derfor kun gives, hvis det ikke kan undgås og den skal gives fra bunden. Som konservative ønsker vi derfor, at man indretter samfundet, så hjælpen målrettes de svageste, og vi opfordrer de resterende borgere til at tage ansvar for eget liv, og andres i det omfang det er muligt.

Som Per Stig Møller meget præcist har beskrevet konservatismen, så skal "Staten ... være stærk nok til at løfte den svage, men for svag til at knække den stærke". Det er denne indstilling, der skaber sammenhængskraft i fællesskabet.

Konservatismen er det irrationelle alternativ

Mennesker er ofte irrationelle. I konservatismen er irrationalitet - modsat i liberalismen og socialismen - ikke et negativt begreb, men et basalt livsvilkår. Liberalismen bygger på individuel rationalisme, hvor individet er fuldt oplyst om konsekvenserne af de valg, der træffes. Konservatismen anerkender modsat, at så simpel er verden ikke. Der findes uheld og udefrakommende hændelser, der ikke kan forudses eller kalkuleres imod. Mennesket er ikke fuldt oplyst, og derfor giver det ikke mening at tale om, at mennesket kan handle 100 % rationelt.

Socialismen arbejder tilsvarende ud fra en rationel logik om, at staten gennem en rationel planlægning kan sørge for, at alle mennesker bliver det samme slutprodukt. Dette er hverken ønskeligt eller muligt, for den første gidsel i dén plan bliver individets frihed. I den socialistiske verden er der ikke plads til personlige præferencer. Virkeligheden viser desuden med al tydelighed, at med den rationelle lighedsplan opnås kun stilstand og økonomisk ruin. Vi konservative ved, at verden er for kompleks til, at staten kan planlægge vores lykke.

Rationalismen i liberalismen og socialismen bygger på det positive menneskesyn. Liberalisterne mener, at velstillede individer af fri vilje vil hjælpe mindre velstillede, mens socialisterne mener, at de individuelle præferencer skal undertrykkes. Konservatismen har et negativt menneskesyn, hvor det anerkendes, at der er brug for en stat til at sikre fællesskabets virke, ligesom konservatismen anerkender, at alle ikke har samme præferencer.

Mennesket er født konservativ. Mennesker træffer ikke udelukkende rationelle valg og de færreste mennesker ønsker at leve i en verden uden fællesskab eller hvor alle er ens. Denne pointe er desværre ikke til at forklare uden mellemregningerne, og heri ligger Det Konservative Folkepartis udfordring.

Konservatismen har ikke en færdig opskrift klar i form af en ideologi. Vi konservative kræver, at der er en kontekst, vi kan forholde os til. For beslutninger træffes ikke ved at slå op i bog og tjekke, hvad en af de gamle filosoffer har sagt. Dette gør det svært at kommunikere konservativ politik til danskerne. Vores politiske modstandere har det nemt. De kan koge hovedbudskabet ned til enkelte pay offs. Dette er mere vanskeligt med eksempelvis organismetankegangen, generationskontrakten og balancebegrebet.

Er Det Konservative Folkeparti ved at dø?

Det konservative Folkeparti har altid været en sikker borgerlig stemme, der har arbejdet for friheden i samfundet. Der har været mange sejre, og man har selvsagt skulle sluge nogle kameler for at komme dertil, men på bundlinjen står, at man som konservativ kan være stolt af sit parti, når brættet skal gøres op i sådan et indlæg.

Konservatismen lever i bedste velgående – i hele Europa – og også i Danmark. Det Konservative Folkeparti vil altid have en berettigelse, da der altid bør være et konservativt parti her til lands.

Hvis antallet af analyser, kommentarer, debatindlæg, blogindlæg og ytringer om et parti var ækvivalent med antallet af stemmer, så ville mit parti være Danmarks største. Men det er det ikke – det er nærmest omvendt proportionalt: Ud af fire parlamentariske niveauer er vi sågar mindst på ét – og desværre det vigtigste. Der er skrevet mange kloge og endnu flere ukloge ord om mit parti i de seneste par år. Det er helt utroligt så mange, der interesserer sig for Det Konservative Folkeparti. Alt for mange har forsøgt sig som selvudnævnte spindoktorer og mange har fejlet.

Mange står og tisser op af det gamle hæderkronede parti for derefter at sige, at det lugter. Melding fra 'den politiske lægestab': Det Konservative Folkeparti holdes pt. kunstigt i live. Tilstanden er yderst kritisk, men dog stabil. Der er kun kernevælgere tilbage - og dem er der markant færre af, end man hidtil har troet. Der er overhængende fare for, at "kritisk tilstand" snart ændres til "døende".

Jeg har været medlem af og aktiv i den konservative bevægelse fra før jeg blev myndig. Jeg har således lagt mange timer i Det Konservative Folkeparti, Konservativ Ungdom og Konservative Studerende. Jeg har været aktiv lokalt og nationalt og bevægelsens nuværende position er selvsagt vældig deprimerende for mig. At skrive dette indlæg vil af nogle nok kunne opfattes som ren masochisme, men for mig er det en manifestation.

Det er ikke KU, som ofte er i medierne med klare konservative budskaber og som medlemsmæssigt har haft vokseværk i det meste af det nye årtusinde, der er i problemer. Det er ikke DKS, der ofte bidrager til den filosofiske debat om konservatismen, der er i problemer. Det er i Det Konservative Folkeparti, at problemerne er. Problemer som man ikke ser i de konservative søsterpartier i resten af Europa.

Uanset om man hælder til at tro, at problemet mest skyldes interne eller eksterne forhold, så er det for mig at se et faktum, at det grundlæggende set er et politisk problem: En politisk slingrende kurs under den borgerlige regering, et manglende sammenhængende politisk projekt og for dårlig kommunikation i forhold til at fremhæve de konservative sejre.

Situationen er bedre end rygterne siger

Rygterne om Det Konservative Folkepartis død er stærkt overdrevne. Mit parti fejrer i år 100 års jubilæum under navnet Det Konservative Folkeparti. Før det stiftende landsråd den 22. februar 1916 var der flere konservative partier i Danmark med Højre, som det dominerende. Men på denne dag for ti årtier siden blev den realpolitiske konservatisme samlet i ét parti. Forud var Konservativ Ungdom blevet stiftet i den 8. december 1904 og dette var et af startskuddene til en stor konservativ bevægelse, der har sat tydelige præg på dansk politik lige siden. Igennem tiden har bevægelsen ud over Det Konservative Folkeparti omfattet aviser, folkehøjskoler, aftenskoler og et hav af ungdomsforeninger – hvoraf en hel del lever videre i dag.

Ungdommen er konservativ

Den konservative bevægelse omfatter ud over KU også fortsat en landsdækkende studenterorganisation, Konservative Studerende. I Danmark er det kun det socialdemokratiske Frit Forum, der er større blandt de partipolitiske studenterorganisationer. Bevægelsens to ungdomsorganisationer udgør tilsammen en af Danmarks stærkeste politiske kampagnestabe med KU som skolebogseksemplet på moderne campaigning. Her har man igennem mange årtier været frontløbere på innovative kampagnemetoder og har skabt en af de mest profilerede ungdomspolitiske organisationer i Danmark, og ikke mindst givet Det Konservative Folkeparti flot opbakning på gader og stræder.

KU leverede senest et exceptionelt flot resultat ved skolevalget, hvor Det Konservative Folkeparti fik mere end hver 10. stemme, og den konservative bevægelse emmer i det hele taget af talentmasse, der tegner godt for fremtiden.

Store konservative profiler

Det Konservative Folkeparti og Højre har været repræsenteret ved nogle af de største politiske profiler i Danmarks-historien, fx Jakob Brønnum Scavenius Estrup, John Christmas Møller, Poul Schlüter. Erik Haunstrup Clemmensen, Poul Møller, Poul Sørensen og ikke mindst Erik Ninn-Hansen. Og i nyere tid har profiler som Per Stig Møller, Hans Engell, Lene Espersen, Connie Hedegaard, Bendt Bendtsen og Brian Mikkelsen tegnet partiet i Folketinget og i me-dierne. Sidstnævnte sidder fortsat i Folketinget, og er en del af en stærk seksmandsgruppe med udelukkende dyg-tige og arbejdsomme folk; Søren Pape Poulsen, Mai Mercado, Mette Abildgaard, Rasmus Jarlov og Naser Khader. Ud over disse spændende personager fra landspolitik, har Det Konservative Folkeparti en lang kommunal og regio-nal tradition. Historien rummer flere højtprofilerede konservative borgmestre end jeg kan tælle på samtlige mine fingre og tæer, og ved kommunalvalget i 2013 fik vi 8,6 % af stemmerne – og hele 13 borgmestre.

På ingen måde det mindste parti

Når vi ser på skolevalget og kommunalvalget, som beskrevet ovenfor, så er Det Konservative Folkeparti det 4. stør-ste parti i Danmark. På borgmestersiden er vi nummer tre, og til regionsrådsvalget i 2013 og Europaparlamentsval-get i 2014 fik vi hhv. 6,8 % og 9,1 % af stemmerne, hvilket ligger lige under fjerdepladsen blandt partierne. Både Det Konservative Folkeparti og de to ungdomsorganisationer ligger også flot når det kommer til medlemstal, og ligger vel samlet set her på en fjerdeplads.

100 års kamp for frihed

Hvis vælgerne vil have lavere skat og mindre stat, så skal krydset sættes præcis samme sted, som for 100 år siden. Liste C er garanten for borgerlig politik. Der findes andre borgerlige og semi-borgerlige partier i Danmark, men på den konservative banehalvdel findes kun ét parti.

Venstre har på mange måder valgt regeringsdueligheden og drømmen om det borgerlige flertal over liberalismen. Nuvel, man er et ansvarligt parti, der tager lederskab og går på kompromis, men det er desværre også på bekostning af friheden. Dansk Folkeparti har for længst droppet deres initiale tanker om lavere skat, og er efterhånden et af de rødeste partier i Danmark, når det kommer til omfordeling. Det Radikale Venstre fokuserer mere på individualisme end på frihed, og har træk af, at være en modpol til Det Konservative Folkeparti på rigtig mange områder. Faktisk kan man næppe betegne partiet som borgerligt omend, der er reformvilje.

Og Liberal Alliance har vist sig som dårlige strateger i det realpolitiske spil uden mange synlige resultater. Skåltaler-ne om individualisme og frihed kan de, men de omsættes ikke til handling. Senest har man meldt ud, at man vil give de røde muligheden for at få magten tilbage, hvis ikke resten af blå blok makker ret. Dette er enormt kortsigtet. Det Konservative Folkepartis styrke er hertil, at man kombinerer værdien af nationen, lysten til vækst, kærligheden til frihed, pladsen til mangfoldighed og så naturligvis ansvarligheden, hvor de andre i blå blot rendyrker enkeltele-menterne hver især. Der har altid været forskellige strømninger i Det Konservative Folkeparti i Danmark. Dette af-født af, at der internt i den konservative grundtanke er forskellige værdier, som jeg tidligere beskrevet.

Jeg definerer mig selv som liberalkonservativ. I Danmark er liberalkonservatismen særligt udbredt blandt unge konservative i særdeleshed Konservativ Ungdom, men der er også elementer af liberalkonservatismen i Det Konservative Folkeparti. Man så træk hos en tidlig Poul Schlüter med kartoffelkur og dyrtid, man så det under Hans Engell med opgøret med formueskatten, man så det under Bendt Bendtsen, når der blev kæmpet for lavere skatter og man har set det hos en række fremtrædende medlemmer i den konservative bevægelse. Det bedste rendyrkede eksempel i nyere tid er Jens Heimbürger, men jeg ser også mange gode liberalkonservative takter i den nuværende folketingsgruppe.

På den internationale scene er liberalkonservatismen mere udbredt, og dybt forankret i konservative partier verden over. Den liberalistiske filosof og økonom Friedrich Hayek lagde grund til Margaret Thatchers og Ronald Reagans økonomiske politik i England og USA – begge konservative statsledere. Eller tag de klassiske liberale filosoffer, der alle accepterede et samfund med lovgivning og fokus på tradition, eller kapitalismens fader Adam Smith, der udtalte, at den konservative ditto Edmund Burke var ”den eneste mand jeg nogensinde kendte, der tænker om økonomi præcis som jeg selv”. Liberalisme er en grundsten i det konservative fundament, men kan ikke stå alene.

Fremtidens konservative realpolitik

Ser vi på konservatismen plads i Det Konservative Folkeparti i dag, så er det netop her, a nøglen til en fremtidig succes ligger. Det Konservative Folkeparti har netop lanceret en stor visionsplan for Danmark når dem, der fødes i 2016 fylder 18 år – nemlig i 2034.

Vision 2034 indeholder i hovedtræk et opgør med den universelle velfærdsstat, et lånefinansieret SU, en afskaffelse af selskabsskatten, et stærkere forsvar, en hårdere retspolitik og ikke mindst en lav flad skat på maksimalt 33 %. Man er igen det mest ambitiøse borgerlige parti på skatteområdet i forhold til LA, der taler om maksimalt 40 % i skat. Visionens underformål er en moralsk oprustning og vil være rammen om et konservativt Danmark, hvis Det Konservative Folkeparti havde 90 mandater. Og med denne vision, så kan det være, at vi kommer tættere på dette. Partiet har taget førertrøjen på og lagt den mest visionære plan frem på højrefløjen. De andre blå partier får for alvor baghjul. Nu skal vi genopbygge partiet. Og vi skal genfinde konservative mærkesager som lav skat, sund erhvervsprofil og en positiv familiepolitik.

Min personlige vision er i udgangspunktet, at vi skal barbere det offentlige ned til Kongehus, domstol, politi og militær (de to sidstnævnte bør dog have flere midler end i dag), sundhedsvæsen (inkl. privatisering af sygehuse og brugerbetaling på fx 100 kr. pr. besøg), uddannelse (inkl. privatiseringer af folkeskoler m.v., samt en mindre brugerbetaling til bøger, kopier etc.) og sidst men ikke mindst socialhjælp (En kontanthjælpslignende ydelse - gerne lavere - til de svageste/fattigste. Denne bør kun være højere for handicappede og lign.).

På denne måde burde vi kunne nærme os en skatteprocent, der ligger omkring alkoholprocenten på en god rødvin. Men det handler om små skridt. Både i konservatismen og for Det Konservative Folkeparti. Under finanslovsforhandlingerne fik man sat fokus på grundskyld og bilafgifter, og fik dermed lettet nogle af de mange misundelses-skatte – og til efteråret vil man igen kæmpe for et lavere skattetryk. Det er nemlig også værdipolitik. Derfor er jeg optimistisk på mit partis og konservatismens vegne.

Jeg vil slutte af, som Poul Schlüter gjorde i sin nytårstale i 1986 - et år hvor Konservative havde 42 mandater i Folketinget, med et af Piet Heins mange fantastiske græk:

***Pessimisterne er dog de reneste tåber - de tror på det modsatte af, hvad de håber.
Nej, de optimister, som livet beror på, er dem, som tør håbe på noget, de tror på.***

Rune Kristensen (f. 1982) er tidl. landsformand for Konservativ Ungdom og folketingskandidat for Det Konservative Folkeparti.

Giv social-konservatismen en chance og lyt til kvinderne

Af Peter L. Theisen

Det var ved juletid i 2008, jeg lå i min seng over midnat og kunne ikke falde i søvn. Da slog det mig: ”De konservative har jo ingen skyld i det her”. I de dage var jeg i færd med at skrive min første artikel om finanskrakket og fandt observationen så væsentlig, at jeg omgående hoppede ud af sengen og vandrede ind til skrivebordet. Stikord til observationen skulle nedfældes, for – navnlig når man ikke selv er konservativ – næste morgen kunne både observation og pointer nemt være glemt.

Her skal det præciseres, at med sætningen ”De konservative...” havde jeg allerede truffet et (fra)valg. De personer som på tinge i de sidste årtier – indbefattet flere pinlige, interne magtkampe – havde forvaltet konservatismen og partiets interesser, var ikke i mine tanker. Ej heller de fra USA med neoliberalismen beslægtede neokonservative og som herhjemme i flere varianter kalder sig liberale. Derimod de konservative af den ældre, pragmatiske skole, som en del nok vil betegne som noget støvede, men også var og er båret af logiske tankerækker og gyldige bevisførelser. De gennemtænker nøje de langsigtede konsekvenser af beslutninger truffet i nutid, både for mennesker, naturen og miljøet. De stifter nødig gæld, hverken som familie eller virksomhedsejer, men efterlever det gamle princip om at sætte tæring efter næring. Vækst foregår i realøkonomien og skal være organisk og selvfinansieret, hvorfor den klassisk-konservative borger holder sig på lang afstand af skyggebanks sektorens esoteriske myriader af lånefinansierede og gearede hedge-fonds konstruktioner og derivathandler samt spekulative investeringer i stigende og faldende værdier på put & call optioner. Samme jordnære forsigtighedsprincip afspejler sig i deres forhold til almindelige aktier. De er hverken day tradere eller investorer i ’hyped’ bio- og nanotech-selskaber. Dels er aktier ikke legetøj, dels afstår man fra at deltage, når indsigt er ikke-eksisterende og/eller gennemsigtighed en mangelvare. Som boligejer ved de, at man ikke rigtig besidder noget før den allersidste terminsydelse er betalt, så for dem er afdragsfrie lån som en kontrakt på evig afbetaling uden ejendomsret. Fra rigtige konservative borgere hører man ej heller udtryk som ’trickle down økonomi’ og ’dynamiske effekter’, og for en ordentlig social-, kultur- og national-konservativ er tanken om at parkere en formue i skattely helt utænkeligt.

Havde man haft en ’old school’ konservativ som global kasse- og bogholderibestyrer, havde vi aldrig fået den økonomiske nedsmeltning i 2007-2008, for fællesnævneren i hele miseren var en ophobning af alt for stor og ukontrollabel gæld i en uigennemsigtig, ikke-reguleret kasinoøkonomi. Det var imidlertid dyder vore hjemlige konservative i Folke-

tinget havde svært ved at reklamere med, for de var – navnlig i de euforiske år i begyndelsen af dette århundrede – hoppet med på en V-statsministers nye mantra. Ifølge ham var den krisefri kapitalisme opfundet, og økonomer blev opfordret til at tage hjem for at skrive lærebøgerne om. Man kunne godt under fuld beskæftigelse føre en offensiv finanspolitik. Ja, med en inkompetent nationalbankdirektør kunne man tilmed også føre en lemfærdig pengepolitik.

Mine tanker den vinternat i 2008 var det rene déjà-vu og tog afsæt i observationer fra mit barndomshjem på Frederiksberg i 60'erne. Både forældre, bedsteforældre, flere onkler og tanter samt det meste af en meget stor omgangskreds var konservative, men alt andet end liberalkonservative. Nok gik man ind for den private ejendomsret og ekstra belønning til det frie initiativ, men kun i et samfund hvor de bedrestillede først havde tilsikret anstændige levevilkår for de svageste i samfundet. I dette miljø erhvervede man langvarige goder gennem opsparing og betalte kontant. Ikke kun for at undgå en gældsætning, men også af moralske årsager. Med denne anskaffelsesadfærd mente man at have betalt enhver sit, og sikret at sælger aldrig ville blive påført et tab. I hjemmet kom kassekreditte aldrig i anvendelse, for husholdningsbudgettet blev stramt styret af den hjemmegående frue i huset. I virksomheden kendte man ikke til bonusordninger, kun til julegratiale. Havde man ydet en ekstra indsats og kunne påvise at have bidraget til en forbedret bundlinje, kunne elementet inddrages ved den årlige lønforhandling. Et velfærdssamfund under opbygning var man som sådan ikke modstander af, men det gik for hurtigt, var for dyrt og skatterne var blevet for høje; en opfattelse der dog var mere udbredt blandt mændene end kvinderne. Uden indre stridigheder var partiet heller ikke dengang. Fra min senpubertet husker jeg tydeligt et billede af min bedstefar, der – stående i entreen efter et aftenmøde i partiforeningen på Gl. Kongevej – spydigt affyrede følgende salut om partiets minimalstatstilhængere fra detailhandlen: *"Vi vil da godt have deres stemmer, men kunne vi ikke blive fri for deres meninger?"*. Vendingen *"Der er altid arbejde til dem, der vil arbejde"* hørte man dog også. Men huskede jeg i hovedtræk rigtigt? Der skulle ikke gå mange måneder før jeg fandt dokumentationen, klart præciseret i følgende sammenfatning af en bæredygtig kapitalisme:

"Den er et økonomisk lokomotiv, men er der ingen, som sætter fartgrænserne for kørslen, afhænger togstammens skæbne helt af lokoførerens temperament og ansvarsbevidsthed, og så risikerer lokomotivet og dermed hele togstammen med alle dens passagerer at ryge af sporet. Hvis man kunne være sikker på, at alle lokoførere kørte forsvarligt, var der ikke brug for nogen regulering, men det kan man ikke, især ikke hvis der gives bonus for at komme så hurtigt frem med toget som muligt". Per Stig Møller, Berlingske, februar 2009.

Som redaktør af dette nummer udsendte jeg en invitation til repræsentanter for hele paletten af ideologiens retninger. De kultur- og liberalkonservatives synspunkter finder du repræsenteret andetsteds i dette nummer. Partiets organisatoriske kvaler og manglende evne til at kommunikere budskaber med gennemslagskraft beskrives af en "by-stander", der i sine unge år for en kort bemærkning var medlem af KU. Jeg er i denne sammenhæng at opfatte som en gæsteskrubent i vort eget tidsskrift og har valgt at fokusere på den udogmatisk, midtsøgende, social- og fiskalkonservative udgave. Dels fordi den som ståsted forekommer mig at være den potentielt største, den mest fremadrettede med flest udviklingsmuligheder og dertil den som fremstår mest sympatisk. Det skal selvfølgelig begrundes (og partiets vildfarelser med Vision 2034 forsøgt imødegået), men først nogle tanker om konservatismens ståsted i begyndelsen af dette århundrede.

Når ideologer overser de samfundshistoriske brud og ender som arkæologiske fund

Selvom man ikke er konservativ, har man vel stadig lov til at undre sig. Som borger har jeg pligtskyldigt læst lidt om Edmund Burke og David Hume og af lyst om og af William F. Buckley, som økonom en hel del fra Adam Smith's frem til Joseph Schumpeter's hånd. Det relevante spørgsmål er imidlertid: *hvor langt tilbage i tiden giver det mening at gå for at samle ind til en læseværdig og meningsfuld fortælling anno 2016?*

I en ny verden med en ny virkelighed skal man være påpasselig, når man citerer fortidens koryfæer. Selv har jeg haft en forkærlighed for denne – efter min opfattelse – langtidsholdbare observation fra Adam Smith, dateret 1776: *“People of the same trade seldom meet together, even for merriment and diversion, but the conversation ends in a conspiracy against the public, or in some contrivance to raise prices.”*

Den er altid god at smide i hovedet på neoliberalister, som udadtil mener at ”markedet klarer alt”, alt imens de som erhvervsmænd opportunistisk drømmer om mono- eller duopoler. De kender prisen på alt, men værdien af intet. Men så kom et andet citat fra Poul Henningsen, anno 1953, mig i erindring:

”De døde kan kæmpe længe i kraft af, hvor de stod i deres egen tids strid. Men de kan ikke bruges som brikker i vores spil i dag. Vi kan lære af dem, men vi har ingen ret til at forlænge deres meninger frem til et punkt, hvor de lige passer os nu”.

Man skal være selvkritisk, for det er en anden tid med nye spilleregler og nye aktører. Mønstre gentager sig ofte, årsager sjældent. Det giver ingen mening at inddrage de konservative under Estrup og Provisorie-årene, for den epoke peger bagud, ikke fremad. For forfatteren til denne artikel ligger skæringspunktet til den nye konservatisme ved Benjamin Disraeli og dermed tidsbestemt til sidste halvdel af 1800-tallet. Den politiske ideologi (eller, om man vil, filosofi) var her langsomt ved at slippe sit elitære og aristokratiske rygte og under forvandling til ikke blot en mere socialt bevidst retning, men også en mere folkelig og fremadrettet bevægelse. ”Evolutionær, aldrig revolutionær”. ”Forny for at bevare”. ”Bygget på historiske erfaringer frem for utopiske forventninger”. Såfremt man i de chaplinske ”moderne tider” ikke fik reduceret forskellen mellem rig og fattig, ville det medføre en fjendtlighed med klassekamp og revolution til følge. Disraeli var socialkonservativ. I værker som omhandler tiden før 1850, kan man hos litterære forfattere og historikere – engelske som danske – finde beskrivelser af samfund, der hvilede på lokal kapital og naturaløkonomi, og hvor virksomhederne var små og egnsbundne. Organisationsgraden blandt arbejdsgivere og -tagere var lav og almisserne utilstrækkelige. Landbruget var hovederhvervet og – ej at forglemme – den eksplosive vækst i de store folkevandringer fra landet mod byerne var endnu ikke begyndt. Siden da har vi set ikke blot en kontinuerligt voksende offentlig sektor, men også herhjemme, allerede fra 1890, en begyndende moderne sociallovgivning. Vi har også i samfundsstrukturen, som beskrevet af redaktør Thomas Friedman fra New York Times, været vidne til markante omvæltninger. I første globaliseringsbølge (1490-1800) var det lande – med opdagelsesrejsende som Marco Polo, Amerigo Vespucci og Christoffer Columbus og konger, fyrster og mæcener som finansielle bagmænd – der fik verden til at skrumpes ind. Med anden globaliseringsbølge (1801-2000) blev verden endnu mindre og nu frembragt af *transnationale virksomheder* og muliggjort af nyskabelser som jernbaner og dampskibe. Derpå, som en overbygning, den tredje globaliseringsbølge (2001 -?), hvor verden er blevet mikroskopisk og drevet frem af *individer*, der uden landegrænser opererer i løse, dynamiske organisationsstrukturer, med roller som både forbindelsesled, samarbejdspartner og konkurrent. Virkeliggørelsen er frembragt af flytransport som et prisbilligt retail produkt med høj omsætningshastighed (FMCG) samt digitaliserede netværk i en ny virtuel virkelighed. Nu er vi alle forbundne og det enkelte menneske er blevet et globalt dyr i konkurrence med alle. Med nettet måles afstande ikke længere i kilometer eller miles, men i tid. En tid der måles i splitsekunder. I tredje globaliseringsbølge er de transnationale virksomheder tilmed – i jagten efter lavere omkostninger gennem stordrift – blevet til *transregionale virksomheder*.

Det er i mere end én forstand en anden tid vi lever i. Det er en brydningstid så skelsættende som overgangen for 100 år siden fra landbrug til handel & industri som primært erhverv. Siden da og frem til i dag har vi haft 2 verdenskrige. Øst-vest konflikter med ideologiske opgør, hvor kommunismen nok tabte, men ikke at den uhæmmede kapitalisme nødvendigvis vandt. Vi ser BRIK-lande skyde frem, dertil en påbegyndt digital revolution i en verden hvor landegrænser forsvinder, nationalstater er under pres og hvor lavteknologisk produktion udføres af robotter eller outsources til Østeuropa eller Fjernøsten. Oveni kan vi i dag addere nord-syd modsætninger og menneskestrømme fra Mellem-

østen og Nordafrika i bevægelse, på flugt fra fattigdom, politisk og religiøs forfølgelse og snart også klimakatastrofer. Disse omvæltninger – som også er et væsentligt element i Globalisering 3.0. – skaber en ny utryghed, specielt blandt de mindst ressourcestærke i den arbejdsduelige alder og hos medborgere i den 3. alder.

Konservatismen trives i ind- og udland – med signifikante fællestræk og forskelle

Ledelsen i Det Konservative Folkeparti (forkortet KF) har i årtier kørt en forvirrende zigzagkurs. I forsøget på at være alt for alle er man endt med ikke rigtig at være noget for nogen som helst. Profilen er blevet diffus og utroværdig. Havde partiet ulejligen sig med at analysere udviklingen hos de succesfulde søsterpartier, i de 3 lande som Danmark har mest samhandel med og kulturelt er mest beslægtet med, burde man have fundet vejen væk fra glemslens mørke.

Ved parlamentsvalget i UK i 2015 fik de konservative en vælgertilslutning på 36%. De socialliberale i Lib Dems med 8% er nærmest udraderet og nationalisterne i UKIP fik blot 12%. Under den moderatkonservative David Camerons ledelse har toryerne fortsat Thatchers og Blairs privatiseringer og besparelser på de offentlige budgetter, men også nedsat skatten i bunden (op til £ 10.000 som nedre grænse i den foregående valgperiode og med en hensigt om at løfte den til £ 12.500 i indeværende valgperiode). Derudover har de undladt nedskæringer på de socialpolitiske områder (NHS). Det skal her medgives, at i det EU-skeptiske UK har de taget de samme forbehold på udlændingepolitikken som Danmark, og det har navnlig de benyttet sig af. I 2015 havde UK 60 asylansøgere pr. 100.000 indbyggere mod 260 i gennemsnit for hele EU og 370 i Danmark. Denne omstændighed, samt konstruktionen med enkeltmandsvalgkredse, hvor "the winner takes it all", kan være en medvirkende årsag til, at UKIP-agitationen ikke har haft samme gennemslagskraft i det tidligere så store imperium, som det er tilfældet for en tilsvarende ideologi, praktiseret af Dansk Folkeparti (forkortet DF) i vort lille land højt mod nord. UK er et mere ulige, klassesdelt samfund, hvilket som regel skaber større spændinger og dermed bedre grobund for yderfløje. Det forekommer imidlertid evidenter, at de konservative briter – med en mere midtsøgende politik – har evnet at forebygge det store vælgerskred.

I Angela Merkels konsensusøgende Tyskland har det store konservative parti, CDU, i flere ombæring dannet koalitionsregering med det socialdemokratiske SPD. Genforeningen i 1989 har også sat sine tydelige spor på arbejdsmarkedet. Af frygt for at sende millioner af mennesker fra konkurrencesvage DDR-virksomheder ud i permanent arbejdsløshed har man foretaget massive privatiseringer og skabt et væld af deltids- og lavtlønsjobs (Hartz IV). Og disse tiltag blev tilmed initieret under kansler Gerhard Schröder, SPD. Det interessante er her ikke om den førte politik har været rigtig og socialt rimelig. Derimod at de 2 store partier har kunnet gennemføre politikken uden vælgerflugt (frafald af stemmer for SPD til Die Grünen og Die Linken indtraf allerede i 1990). Ja, i hele forløbet har den egentlige taber været Venstres tyske søsterparti, det liberale FDP, som helt er røget ud af Forbundsdagen. Om konsensuspolitikken mellem CDU og SPD også vil vise sig bæredygtig under indtrykket af de enorme asyl/flygtningestrømme og den tiltagende terrorfrygt er så en helt anden historie. Indtil videre har det nystiftede og fortrinsvis nationalkonservative "Alternative für Deutschland" dog kun haft en vis succes ved delstatsvalg i de økonomisk dårligst stillede egne af landet.

Det konservative Moderaterna i Sverige tog i 2005 under Fredrik Reinfeldts ledelse navneforandring til Nya Moderaterna og bevægede sig fra højre ind mod midten. Fra at være et stærkt markedsliberalt parti i 80'erne og to årtier frem, blev det i dette århundrede gradvist omdannet til et socialliberalt parti. Velfærd og skabelse af nye arbejdspladser blev hovedtemaer, og krav til skattesænkninger blev modereret. Det gav pote. Under temaet "Allians för Sverige" blev koalitionsregeringen Reinfeldt dannet i 2006 og ved genvalget i 2010 fik partiet dets største vælgertilslutning siden 1921. Folkpartiet, Venstres søsterparti, er et af Sveriges mindste, og en pendant til Liberal Alliance (forkortet LA) findes ikke. Det nationalistiske Sverigedemokraterna har vokset sig stort, men den førte asylpolitik 'hinsidan' er ikke at sammenligne med den i Danmark praktiserede.

Det mest signifikante fællestræk er, at UK, Tyskland, Sverige og Danmark alle har en nationalkonservativ fløj, men gennemslagskraften har været størst i Danmark. Den har ikke kun manifesteret sig i DF, men også vist sit ansigt hos Socialdemokraterne (forkortet S), Venstre (forkortet V), Socialistisk Folkeparti (forkortet SF) og KF.

Der er to signifikante forskelle. Den ene er, at neoliberalismen intet medløb har opnået – i hvert fald parlamentarisk – i UK, Tyskland og Sverige, hvorimod retningen i beskedent omfang er repræsenteret i Danmark. Her trives den i dag hos LA, og i årtier har den også kunnet findes som en afart hos en del VU- og KU-fraktioner.

Den anden forskel er, at de konservative i andre lande har søgt mod midten, men ikke KF i Danmark.

Konservatismen lever og har det godt. Og man kan ikke bortforklare misèren i Danmark med at to partier, V og KF, appellerer til samme vælgersegment. Selv konsolideret har de to partier tilsammen i dag lavere til langt lavere vælgertilslutning end søsterpartierne i UK, Tyskland og Sverige.

Når politiske partier overser de demografiske skred og ender som antikvariske rariteter

Menneskers behov og værdiforestillinger ændrer sig. Det gælder både for det enkelte menneske gennem livet og navnlig fra én generation til den næste. De væsentligste årsager hertil er den generelle velstandsstigning og det øgede udbud af valgmuligheder – forhold som sammenlagt har givet os større frihedsgrader. Gennem mere end 250 år har en af de mest langtidsholdbare trends været bevægelsen fra kollektivismen mod individualisme. Denne bevægelse har manifesteret sig i bl.a. nye samlivs- og boligformer, i uddannelses- og erhvervsmuligheder, fra tryghed i funktionærstillinger til risikovillighed som freelancere, i den seksuelle frigørelse, i valg af transportmidler, i væksten af kirkelige samfund, i medie- og kulturudbuddet, i beklædningsvalg... og i vælgernes noget troløse partipolitiske tilhørsforhold. I en enkel form kan sidstnævnte individualiserede trend aflæses i det gennemsnitlige antal partier i Folketinget med >2% vælgertilslutning gennem hundrede år.

1910'erne: 4,33, 1930'erne: 5.67, 1950'erne: 6.50, 1970'erne: 8.75, 1990'erne: 8.65, 2010'erne: 8.50

Den øgede individualisme har også materialiseret sig i stemmeboksen. I de patriarkalske 50'ere var det reglen, at mand og kone stemte på det samme parti. Dette mønster er ikke længere helt så fastgroet. De stemmer ofte ikke kun på forskellige partier, de stemmer heller ikke nødvendigvis på det samme parti ved kommunal-, folketings- og EU-parlamentsvalg. Denne individualisering har ikke kun ramt KF. Den har ganske logisk også ramt partier som S og V, for det var fra de historisk tre store partier, der var stemmer at hente. Også på andre områder materialiserede den nye individualisme og troløshed sig. Firebladsystemet over det ganske land (aviser tilknyttet henholdsvis KF, V, S og RV) brød sammen. Både de politiske partier og fagforeningerne havde og har svært ved at fastholde medlemstallene.

Den anden væsentlige trend er bevægelser fra materielle behov til kognitive værdier, som også er et barn af velstandsstigningen. Disse bevægelser skal ikke opfattes som at opfyldelse af materielle behov har mistet sin betydning. Derimod at når mætningspunktet for materielle goder for den store middelklasse er indtruffet, flyttes fokus – som beskrevet i Maslows behovspyramide – opad til de ikke-opfyldte kognitive værdier. Denne overbygning er her fra den næste vækstbølge kommer, og består af ønsker om bedre sammenhæng i arbejds-, familie- og fritidsliv, opfyldelse af personlige udviklingsmål, eksperimenteren for at afprøve egne grænser, af dialog frem for påbud, accept af almene velfærdsskatter men skepsis over for autoriteter, større selvtillid og dermed også overskud og mod til at se udad mod omverdenen. I adfærd materialiserer de nye kognitive værdier sig i fokusering på økologisk bæredygtige varer, på motion/helbred, større tolerance og fordomsfrihed, solidaritet med den virksomhed de

som ansat arbejder for, eller de personer de som freelancere arbejder sammen med (parallelt med og, til tider, på bekostning af parti- og fagforeningsrelationer), velvillig modtagelse af teknologiske innovationer til fremme af nye informations- og kommunikationsformer, virtuelle community-forbindelser (fra Venligboernes sociale mobilisering på Facebook til meningsdannelsens hurtige miniatureblogs på Twitter), børns rettigheder, menneskerettigheder, dyrevelfærd, forkærlighed for genbrugsbutikker, skovbørnehaver, etniske restauranter, individualiserede rygsæks- og kulturrejser, storbyernes smart grid bofællesskaber, flydende arbejdstider etc. De fleste af de her beskrevne værdiforestillinger står i skærende kontrast til den fremherskende, nationalkonservative agitation, som drives frem af bl.a. DF. De hermed afledte nationale konflikter bringer minder frem om spaltningen i det engelske samfund, som netop beskrevet af Disraeli i romanen *Two Nations* fra 1844.

“Two nations between whom there is no intercourse and no sympathy; who are as ignorant of each other’s habits, thoughts, and feelings, as if they were dwellers in different zones, or inhabitants of different planets. The rich and the poor”.

Vort land er også blevet spaltet i to. Fra forskelle i behov og værdiforestillinger mellem ældre og yngre generationer. I øget afstand i levevilkår for marginaliserede og velstående. I fremtidsmuligheder for de kompetencesvage og –stærke. Over stærkt afvigende helhedsbilleder mellem nationalister og kosmopolitter. Til opstilling af syntetiske modsætningsforhold mellem land og by. Mellem private og offentlige ansatte. Og afsluttende med den af politologer skabte virkelighedsopfattelse, at en konkurrencestat, uden egentlig demokratisk legitimitet, skulle være midlet til bevarelse af en velfærdsstat. De skabte konflikter, reelle som syntetiske, har fremmet en synde-buk-kultur, og det er som beskuer ikke rart at se ud over det landspolitiske landskab. De folkevalgte som flest benytter udfordringerne til egen partipolitisk positionering ved at styrke modsætningerne, alt imens en overordnet dialog om landets tarv er overladt til filosoffer. Det er imidlertid en kendsgerning, at de nationale bindinger forankret i en bred del af befolkningen, er blevet undervurderet af begge politiske fløje og såmænd også af den som skriver disse linjer. Hvad vi oplever i Globalisering 3.0. er også et gigantisk paradigmeskift, og det skaber frygt og dermed også gode vækstbetingelser for en introvert, konsoliderende kultur.

Når det politiske establishment overser at kvindernes 'bløde værdier' er på fremmarch

En tredje trend som radikalt har ændret sig i form og indhold er kønsrollemønstre og familiens identitet. Hvis man skulle have overset det: der er stadig et løngab mellem mænd og kvinder, men i hver 4. husstand i den erhvervsaktive alder er det i dag hende som henter den højeste arbejdsindkomst hjem til husholdningen. (DS registerdata 2014). Og i hver 3. husstand er det ham som huserer i køkkenet og enten bringer eller henter børn til og fra børnehaven (Inzights/LF-april 2013). Med kvindernes stigende deltagelse på arbejdsmarkedet og toforsørgermodellens fremmarch, med fri abort og p-pillens opfindelse, øges ikke blot deres økonomiske men også deres kulturelle og sociale kapital. Kvinder har alle dage prioriteret 'bløde værdier' højere end mænd, en kendsgerning der er globalt funderet. Det nye er, at på mange områder har kvinder trukket mænd med ind i deres værdisæt – sociologer som Pierre Bourdieu taler om det nye feminiserede univers – og dette forhold burde være særlig interessant for KF, der i partiprogrammet vægter familiepolitikken højt. 'Den bløde mand' (som f.eks. i den aktive faderrolle, som disponent og indkøber af dagligvarer og som den nye kok i huset) er veluddannet og tilhører den bedrestillede middelklasse. Han er, som mange af vanetænkning stadig tror, hverken et marxistisk-feministisk fabeldyr eller en person hvis maskulinitet, forårsaget af de nye tider, er under angreb. I det nye dialogbaserede fællesskab inddrages kvinders behov og værdiforestillinger om intimitet, omsorg, opgavefordeling, kreative udfoldelser, familiens samlede karriereplaner etc. Fra professor og valgforsker Jørgen Goul Andersen, med speciale i komparative studier i velfærdsstater, kan

tilføjes denne markante observation: *"I hvert fald lægger både mænd og kvinder i dag mere vægt på balancen mellem arbejdsliv og familieliv end på en høj indkomst og karriere"*. Det vil være en brøler af de helt store, hvis man tror denne nye livsstil er forbeholdt 'venstreorienterede' og/eller blot er en døgnflue. Fuldkommen som de kognitive værdinormer, som beskrevet i foregående afsnit, heller ikke er det.

Allerede årtier før afstemningen om kvinders stemmeret til folketings- og landstingsvalg i 1915 havde digteren og Højre-politikeren Carl Ploug sine indvendinger, og det med en særlig begrundelse. "Kvinden har de samme evner som manden", lagde han galant ud med. Men tilføjede så: "Hun har dem noget anderledes fordelte". Og forklarede forskellen derhen: *"Hos hende er følelseslivet og hos ham er forstandslivet stærkest"*. Hvor meget der var om snakken i 1880'erne er ikke godt at vide. Hvad man dog i dag med sikkerhed ved, er at ekstremisme ikke er noget der tiltrækker kvinder. Som valgforskeren Jørgen Goul Andersen udtrykker det: *"Vi ser også, at kvinder i alle samfund har været mere tilbøjelige til at undgå de ekstreme partier på venstre- og måske især på højrefløjen"*. Det bekræftes af målinger her, hvor partier som LA og DF ikke har samme popularitet hos kvinder som hos mænd. Ja, man er jo nødt til at skrive det: heller ikke hos de konservative. Det bekræftes såmænd også af SF, som i sin vorden var et 'mandeparti', men i takt med at det i stigende omfang er overtaget af kvinder, også er trukket længere ind mod midten. Ingen regel uden undtagelse, og det er her Enhedslisten; tilslutningen til partiet mellem kønnene er indtil videre ligeligt fordelt. Helt grelt bliver det hvis man skeler til Sverige, hvor Sverigedemokraterna i en måling fra YouGov i februar får en vælgertilslutning på 22%, men den fordeler sig med 37% hos mænd og 9% hos kvinder. Og – mens dette skrives – denne afvisning af ekstremisme blandt kvinder cementeres af amerikanske målinger op til præsidentvalget den 8. november og baseret på at valget står mellem Hillary Clinton og Donald Trump. Clinton vinder over Trump med 9 procentpoint, fordi hun slår Trump med 21 procentpoint blandt kvinder og han kun slår Clinton med 5 procentpoint blandt mænd. *"Kvinder synes at være mere vaccinerede mod ekstremisme end mænd"*, kommenterede E. J. Dionne, forsker ved Brookings Institution og professor ved Georgetown University, til målingerne.

Mens vi er ved det tematiske emne og inden DF, LA og V opdager det: i deres overvejelser kunne KF eksempelvis passende medtage følgende agendapunkter: 'Bør mænd og kvinder ikke have lige løn for lige arbejde?'. 'Bliver kvinder diskrimineret i arbejdsmarkedets pensionsordninger?'. Helt nyt for partiet burde øget fokus på kvindernes behov ikke være, for i partiprogrammet fra 1916 hed et af tolv punkter: *"Gennemførelse af Kvindens retslige Ligestilling med Manden"*. Og så bør de foreslåede agendapunkter i et nyt partiprogram medtages af humanistiske årsager, ikke materialistiske.

For at sammenfatte betydningen af de politikker som opfattes som 'bløde' og befindende sig i nærhedskriteriernes domæne: Man går ikke til valg på ligheder med andre partier, men på de komparative forskelle. For det centralistiske parti V indskrænker familiepolitik sig til opbevaring af børn og fordeling af barselsorlov. LA glimrer ved slet ikke at have nedfældet en egentlig politik på området, men mener at fjernelse af topskat vil give familier råd til selv at finansiere ønsker om højere fleksibilitet. KF har, som på skolepolitik, nedfældet en moderne, decentraliseret familiepolitik med vægt på frihed og fleksibilitet og det er – som det forhåbentlig fremgår af dette afsnit – en potentiel vindingsag. En familie er altid nær, den er konkret og vedkommende, en karakteristik man ikke kan hæfte på de fleste andre udgiftsposter på finansloven. Familiepolitikken bør videreudvikles, medtage pligter og rettigheder og udbredes vedholdende og konsekvent i al udadvendt kommunikation. Det specielt interessante ved emnet er, at borgerne ikke forventer en gavebod. Det er – som beskrevet af tænketanken CURA - bedre rammebetingelser der efterlyses, ikke større udbud af skattefinansierede ydelser. Forslag til partiprogrammet: "Bør man ikke genindføre et familieministerium?".

Et andet af de forsømte og bløde værdiområder er kulturpolitikken. Dens betydning vægtes langt højere i brede dele af befolkningen end man åbenbart er klar over på Christiansborg. Dagbladenes oplagstal har generelt været vigende, men dem der gennem de seneste årtier relativt har klaret sig bedst er Politiken, Weekendavisen, Kristeligt Dagblad og Information. Fællesnævneren for de fire medier er netop vægtningen af kulturstoffet. På det politikområde har KF, som garant for mangfoldigheden og overholdelse af armslængdeprincippet, historisk altid spillet på hjemmebane. Kun få vil associere det område med V eller LA og tilmed ligger vælgermålgruppen inden for den skive, som er beskrevet ovenfor i profilen på nye værdinormer i den moderne, borgerlige familie. (I sin nationalromantiske tilgang til kulturpolitik har DF med stor gennemslagskraft evnet at kommunikere en afvigende holdning, men i viften af kulturudbud er dets vælgere de mindst opsøgende). Også andre holdningstunge politikområder såsom ulands-hjælp, natur & miljø, internationalt samarbejde i diverse fora og – ej at forglemme – forskning, har lav prioritet i den offentlige debat. Det er svært at forstå hvorfor partierne på Christiansborg ved finanslovsforhandlinger behandler forskning og innovation som en aperitif, når det har så stor bevågenhed i både offentlige institutioner, i private erhvervsvirksomheder og er et yndet samtaleemne ved middagsborde i navnlig yngre danske hjem. Sammenfattende konklusion: KF kan skabe mere kant ved i fremtiden at afvise V's grønthøstermodel.

Man kan ikke sætte sig på en stol, som er optaget.

Man skal finde sin egen plads.

"Stop Naziislamisme"-kampagnen er et fortrinligt eksempel til at indføje i bøger om mismarketing. Kampagnen efterlevede til fulde det krav til al reklame, at den skal vække opmærksomhed. Men så er alt pænt om den kampagne også skrevet. De dannede konservative rystede på hovedet af disse vulgareiteter og valgte at blive hjemme på valgdagen. De eneste som var rigtig glade for kampagnen var DF. De fik foræret 2-3 ekstra mandater, tilmed betalt ud af konkurrentens mediebudget. De vælgere der i forvejen stemte på det nationalromantiske og globaliseringsængstelige parti, fik et bevis på, at de allerede var kommet det rigtige sted hen. Og dem der op til valget overvejede om de skulle stemme på DF, fik en bekræftelse på, at de bevægede sig i den rigtige retning.

Bøger om mismarketing i branding rummer i hundredvis af lignende, fatale eksempler. Fabrikanten B.F. Goodrich lancerede en innovativ linje af bildæk med epokegørende forbedringer fulgt op af landsdækkende annoncering i amerikanske medier. Salget steg dog kun marginalt, hvorimod salget hos Goodyear, som i samme periode intet havde foretaget sig, steg markant. I forbrugernes bevidsthed tilhørte rollen som teknologisk leder Goodyear, hvorfor forbrugerne også tilskrev dem æren for annonceringen. (B.F. Goodrich er siden da opkøbt af Michelin for en slik).

I mismarketing lægger "Vision 2034" fra KF sig i slipstrømmen på førnævnte kampagne. Overbudspolitikken er den samme, den politiske kombattant blot udskiftet. 300.000 offentlige jobs skal varetages af private aktører, selskabsskatten skal ned på 0 % og en flad indkomstskat på 33% for alle skal indføres. Var det ikke netop et af formålene med EU-fællesskabet, at man gennem harmonisering ikke underbød hinanden på områder som selskabsbeskatning? Kunne man, i et parti som mener at pengene har det bedst i borgernes lommer, ikke blot have anført, at for hver 300 kroners *tilvækst* i samfundsøkonomien skal borgerne/virksomhedernes have ejerskabet over de 200 kroner? Den udfærdigede hensigtserklæring i "Vision 2034" – med den af partiet selvvalgte og obskure overskrift '*mere tryghed*' – giver øjeblikkelig associationer til LA (og tænketanken CEPOS). Nu skal LA åbenbart også have foræret et mandat eller to. Iblødt de herostratisk berømte eksempler på mismarketing følger "Vision 2034" sig til i kategorien 'vi-glemte-hvem-vi-var' og ligner til forveksling slagsmålet mellem to biludlejningsselskaber. Med stor succes markedsførte Avis sig i årevis med sloganet "We try harder". Hermed erkendte de, at de kun var nr. 2 efter Hertz og derfor måtte gøre sig ekstra umage for at blive bedre. Markedsandelen dalede, da firmaet med en ny aggressiv salgsdirektør ændrede sloganet til "We wanna be number 1". De overså at deres oprindelige succes netop bundede i sympati opbygget på en troværdig identitet. Man skal skabe og fastholde sin egen plads og ikke forvirre kunderne

i butikken med overbudtblær og slingrende budskaber. Den regel gælder for produkter såvel som for mennesker og politiske partier. Som det gode kinesiske ordsprog siger: *"Ingen kommer foran ved at gå i andres fodspor"*.

Mismarketing-vanviddet fortsatte med partiets støtte til DF-forslaget om ved grænsen at sende flygtninge tilbage til Tyskland. Man forbløffes over KF, der som varm tilhænger af EU-fællesskabet vil lægge stemmer til et forslag i strid med Dublin-forordningen. Forbløffelsen bliver ikke mindre af, at forslaget er i modstrid med den danske befolknings holdning. Ifølge en meningsmåling fra Voxmeter fra september 2015 var 78% af danskerne tilhænger af, at EU finder en fælles og fair fordelingsnøgle for asylansøgere/flygtninge. Her var alle muligheder for at lægge afstand til DF, ikke kopiere dem, og på samme tid skabe kant til de efterhånden mere og mere valne EU-tilhængere i V og LA.

Det med at finde sin egen plads er i dag også blevet et problem for Venstre. I en smal mindretalsregering skal partiet fungere som moderator og mægler mellem to yderfløje, LA og DF. Hos LA hylder man officielt det liberale princip om 'åbne grænser - lukkede kasser' og anser topskattelettelse som sit eksistensberettigende kardinalpunkt. DF er officielt fortalere for 'lukkede grænser - åbne kasser' og her hedder det sig, at et eventuelt økonomisk råderum bør anvendes til skattelettelse i bunden af skatteskalaen. Hvor V går ind for et stærkt men slankt EU, er LA mere og mere EU-kritisk og DF decideret unionsmodstander. Med så stor spændvidde i regeringens parlamentariske grundlag er det svært for V at markere sig med egne mærkesager. Derudover er partiet stadig præget af skellet mellem den større handelsskole-liberale fløj i byerne og den mindre højskole-sociale fløj på landet. Bedre bliver det ikke af, at partiets chefideolog, Claus Hjort Frederiksen, lettere rørstrømsk udtalte: *"Dansk Folkeparti og Venstre er to partier med et åndeligt fællesskab"* – den frieriske bemærkning faldt næppe i god jord hos hverken partiets kernevælgere i byerne eller på landet. Bruden sagde 'ja', brudgommens familie tænkte 'nå'. Den egentlige pointe er imidlertid en helt anden. Med den ydmyge rolle som KF i dag indtager, er de – modsat V – fritaget for at skulle udvise hensyn til andre. KF skal finde deres egen bæredygtige identitet på en konservativ platform, som a) de kan stå inde for, b) er ledig og troværdig c) er stor nok til at tiltrække et større vælgersegment. Hvordan kunne denne platform se ud?

Identitetsskabelse og re-positionering af Det Konservative Folkeparti som den frie fugl

I begyndelsen af 1970'erne var Erik Haunstrup Clemmensen og Hans Jørgen Lembourn varme fortalere for at de konservative indgik en parlamentarisk alliance med S. Hovedtanken var, at med denne forbindelseslinje havde man skabt et kvadratur som også inddrog LO og DI/DA, hvorved ønskværdige arbejdsmarkedsreformer og reformer afledt heraf kunne gennemføres i rette omfang og god ro og orden. (I tilgift fik man vel også parkeret V ude på et sidespor). Er det forkert i dag at mene, at en konstruktiv alliance af denne art ville have forebygget eller i det mindste reduceret behovet for efterlønsordningen i 1979 og at vi på et mere fleksibelt og dynamisk arbejdsmarked ville have undgået nedskæringer som de nylige på efterløns-, dagpenge- og kontanthjælpsområder? Er det forkert i dag at mene, at en sådan alliance kunne have virket som en modgift mod DF-iseringen i dansk parlamentarisme og vi som folk generelt ville have haft en mere positiv tilgang til EU-projektet? For opblomstringen af overdreven nationalisme og udtalt mistillid til landspolitikere får sin næring i samfund præget af fremtidsfrygt og forcerede, vilkårlige hovsa-indgreb. Nu har ingen af de to partier fordums styrke, men det var de to herrers strategiske model, der ledte mig frem til tanken om en re-positionering af KF i en socialkonservativ udgave:

Partiet bør som den frie fugl indtage samme rolle i dansk politik, som RV har praktiseret i årtier – dem der både kan indgå som parlamentarisk grundlag i en borgerlig og en ikke-borgerlig regering.

Som et parti der fokuserer på hvad det er for, ikke hvad det er imod, fokuserer på forhåbninger og ikke frygt, som vagthund for bevarelsen af det decentraliserede iværksætter-Danmark, vil det få en større politisk indflydelse og

dermed øget mediebevågenhed. Stærkt befordrende, når opgaven også består i at øge partiets synlighed til et niveau højere end hvad mandattallet pt. retfærdiggør. I vores regeringsform, der bygger på negativ parlamentarisme, har man muligheden for at spille på to heste. Både S og V vil bejle til partiet og man kan sælge sig selv dyrt. Med risiko for som observatør fra sidelinjen at få ørene i maskinen: Det forekommer mig, at de konservative altid har klar sig bedst, når det var mindst teoretisk-ideologisk og mest pragmatisk-resultatorienteret. Fra ledere som John Christmas Møller og Aksel Møller over Poul Sørensen/Poul Møller æraen frem til Poul Schlüter og Bendt Bendtsen. *"Borgerlige stemmer, der arbejder"*. Det forekommer mig dog også, at politikudvikling og kontinuerlig pleje af partiets talentmasse har været forsømt.

Hvorfor er den socialkonservative position med to parlamentariske valgmuligheder så attraktiv?

- Fordi der i dette land er 3-4 gange så mange national- og kulturkonservative som ultraliberalister* og afstanden fra de mere introverte konservative og ind til de mere favnende socialkonservative er en del kortere end afstanden fra socialkonservative og ud til de mere bombastiske ultraliberalister. Fra et socialkonservativt ståsted får man en del af de til DF frafaldne vælgere i tale, for deres oprindelige bevæggrund til at skifte parti har primært været frygten for fremtiden, en frygt afstedkommet af den accelererende hastighed i de forandringsprocesser som Globalisering 3.0. har skabt. Kuren til eliminering af denne frygt er ikke mere ultraliberalisme. Det er en mere humanistisk og ekstrovert socialkonservatisme, praktiseret i en sfære der vægter bløde, kognitive værdier højere end hvad tilfældet er i dag. Den position er ledig, for hverken V, LA eller DF opfylder kravspecifikationerne. Den position har potentiale, for herfra og kun herfra kan man opbygge relationer til de progressive, borgerlige kvinder og mænd og på samme tid bygge bro til en stor del af DF-segmentet. Den utaknemmelige uriaspost med som bindeled at favne det kolossale spændingsfelt mellem DF (der tilmed selv er udfordret af Nye Borgerlige, Danskernes Parti og Dansk Samling) og LA, kan man så "på kammeratlig vis" passende overdrage til V.

- Fordi man fra en socialkonservativ platform får større medieeksponering uden 'støj' og herfra kan bevare en konstruktiv EU-politik til fastholdelse af partiets forbindelser til det private erhvervsliv. Det er immervæk stadig kun 29% af hele befolkningen, som mener at det er dårligt/meget dårligt at være med i EU, og modstanden mod projektet er stadig størst blandt ikke-borgerlige vælgere (YouGov, Tænketanken Europa, oktober 2015).

- Fordi Danmark under både regeringerne Poul Nyrup og Helle Thorning og med RV som magtfuldt vedhæng har ført en mere borgerlig-økonomisk politik, end den der blev praktiseret under to Fogh-regeringer. At indgå i en S-ledet regering har derfor mindst lige så megen troværdighed som at indgå i en V-mindretalsregering, der lever på DF's nåde. Under de socialdemokratiske regeringer faldt det samlede skattetryk (ganske vist kun marginalt), en markant strukturel forbedring af de offentlige finanser blev realiseret og opsparings- og eksportkvoten steg. For så væsentlige områder som økonomi, socialpolitik, aktivistisk udenrigspolitik i almindelighed og EU-relationer i særdeleshed, for natur & miljø og – ja, nu de radikale også er villige til at gå i krig – forsvarspolitik, bør det være muligt at finde konsensus mellem S, K og RV. Bevares, RV har en afvigende holdning til asylpolitik, men en salomonisk løsning kunne være, at man samledes om at stræbe efter en solidarisk fordelingsnøgle i EU. Bevares, S er i sin praksis snart lige så centralistisk som V, men dog ikke værre. Som en alternativ konstellation fra 3 af de kun 4 partier der er villige til at påtage sig et regeringsansvar, kan en troværdig kommunikation opbygges, alt imens "rød vs. blå" vanetænkning nedbrydes. Til fremme af forståelsen for den nødvendige nytænkning i dansk politik kan følgende sandsynlige skrækscenarie også opstilles: *KF-passiviteten kastede S i armene på DF.*

- Fordi politik også er et spørgsmål om kemi og pli. KF bør derfor også spørge sig selv, om de ikke hellere vil være i stue med S og RV end DF og LA.

– Nu afskriver selv IMF den gennem 3 årtier fremherskende ”Washington Consensus” neoliberalisme og endnu en ideologi er ved at afgå ved døden. I stedet afløses den i stor udstrækning af en periode, hvor mennesker overalt søger efter egen identitet. Ved næste folketingsvalg vil hver anden vælger enten have været i konfirmationsalderen, endnu yngre eller end ikke født, da muren faldt i 1989. Beder man i dag en vilkårlig skare af mennesker om at beskrive en ønskværdig fremtid, er det forbløffende – uagtet deres partipolitiske præferencer – hvor stort et sammenfald der er. Det mennesker i dag skændes om er ikke målet, men vejen derhen. ”Ideologi er noget bras”, sagde Poul Schlüter i 1983. Udmeldingen var allerede dengang korrekt, men fremsagt 25 år for tidligt.

Man forstår, at 100 års jubilaren stadig er glad for valgsproget ’Gud, konge og fædreland’. At være varm fortaler for bevarelsen af disse værdibærende institutioner er der al grund til at fastholde, så længe det ikke ender i sentimental nationalromantik. Det flugter med opfattelsen blandt næsten alle konservative borgere, og tilhørsforhold og pligter har vi alle, uanset hvor globaliseret kloden ellers bliver. Og som de siger på amerikanske bilværksteder: *”If it ain’t broke, don’t fix it”*.

*Såfremt læsere måtte have indvendinger imod min kvantificering og henviser til Fremskridtspartiets succes i 70’erne: Vælgertilslutningen til det ultraliberalistiske og halvanarkistiske parti på 12-16% er ikke et dementi af min fremførte påstand. I oliekriseårtiet, med galopperende inflation, statsfinansier stærkt belastet af stigende udgifter til ledige, fortsat høje anlægsudgifter til et velfærdssamfund under opbygning og dermed vigende realløn, hed løsningen i store dele af befolkningen: *”Hvis man vil fastholde sin levestandard og ikke kan få mere i løn, må man have lavere skat”*. Tilslutningen var altså situationsbestemt, og siden da er reallønnen mere end fordoblet, hvorfor lavere skat som parameter ikke har samme gennemslagskraft (”Kun. 6% ønsker lavere topskat”, Greens, jan. 2016).